

LETO XLIII. Številka 32 Cena 8,— šil. (10 din)
petek, 9. avgusta 1991

Poštnina plačana v gotovini Celovec P.b.b.

Erscheinungsort Klagenfurt/Izhaja v Celovcu

Verlagspostamt 9020 Klagenfurt/Poštni urad 9020 Celovec

Kandidati SJK za kmečkoborske volitve: (z leve) glavni kandidat Janko Zwitter, Anton Hoberl, Katja Kert in inž. Stefan Domej.

SJK je edina prava alternativa strankarskim zastopnikom v Kmetijski zbornici

Glavni kandidat SJK, zahomski kmet Janko Zwitter, je na posebni tiskovni konferenci dejal, da je SJK edina prava alternativa strankarskim zastopnikom v Kmečki zbornici, ki so vedno odvisni od stališča strank, to pa prepogosto v škodo kmetu. Tako je bila SJK edina, ki je v Kmečki zbornici glasovala proti pristopu Avstrije k EG; vse druge frakcije so klonile diktatu svojih strank.

Drugi kandidat, dipl. inž. Stefan Domej, je odklonilno stališče SJK podkrepil s tehničnimi argumenti, mdr. s primerom z Danske, kjer je bilo leta 1970 pred vstopom v EG še 40.000

Primorski dnevnik:

19 milijonov šilingov letne podpore od Italije

Kot poroča ljubljansko Delo (9. 8. 1911), bo Primorski dnevnik, slovenski časnik, ki izhaja v Italiji, naslednja tri leta prejemal državno podporo 19 mio. šil. letno. Senatna komisija za ustavna vprašanja in komisija za kulturo pri poslanski zbornici sta za to sprejeli zakon o podpori založniški dejavnosti. Gre za podporo strankarskim časnikom, ki z oglaševanjem ne zaslužijo dovolj denarja in so zato nenehno v denarnih škripih. Slovenski senator Stojan Spetič je predlagal, da bi k strankarskim glasilom uvrstili tudi glasila manjšin, med katere nedvomno sodi Primorski dnevnik. Njegov predlog ni bil v celoti sprejet, toda časniku slovenske manjšine v Italiji so na koncu le namenili 19 mio. šil. podpore.

In koliko dobi Naš tednik od republike Avstrije? 118 tisoč šilingov...

Skupnost južnokoroških kmetov se je ta teden predstavila javnosti in jasno zastavila tudi svoj volilni cilj za novembrske kmečkoborske volitve. Cilj SJK so trije mandati, kar bi pomenilo, da bi v prihodnje lahko samostojno vlagala predloge v Kmečki zbornici, kar doslej z dvema ni mogla.

kmetov, ki so se ukvarjali z mlečno proizvodnjo, danes pa jih le še pol toliko.

„2000 kmetov in kmetič nam je na zadnjih volitvah že dalo zaupanje,“ je dejal Janko Zwitter. V zadnjih petih letih smo veliko ustvarili, predvsem na izobraževalnem področju, pa tudi v Kmetijski zbornici smo bili dovolj pomemben faktor. Zahteva po polni jezikovni in kulturni enakopravnosti južnokoroškega kmeta

bo seveda ostala tudi v prihodnje ena bistvenih točk SJK.

S tretjo kandidatino, Katjo Kert, mlado kmetico in materjo dveh otrok s Konovec pri Pliberku, pa je dobila SJK tudi zavzeto zagovornico kmetič. Katja Kert se zavzema za enakopravnost kmetič, ki si, po njenem mnenju, same premalo prizadevajo za svoje pravice. V tem vprašanju se bo moralo še precej spremeniti na bolje,“ je prepričana

mlada kmetica.

Podpora SJK neodvisnih kmetov z Djekš, ki so združeni v t. i. ABV (Allgemeiner Bauernverband), pa dokazuje, da je za številne kmete danes SJK dejansko edina alternativa strankarskim zastopstvom v Kmetijski zbornici. Na četrtem mestu bo kandidiral njihov zastopnik, gorski kmet, Anton Hoberl z Djekš. Kot pristen Djekšan je seveda še več tudi slovenskega jezika.

V imenu Entone liste je prof. Jože Wakounig za volilni boj obljubil vso pomoč deželne stranke. Volilni boj pa se je v bistvu ta teden že pričel in bo zahteval od vseh samostojnih volilnih slovenskih struktur, vključene v EL, vso solidarnost. S. K.

Najprej je Heimatdienst zahteval, naj se Republika Slovenija jasno odpove vsem željam po priključitvi južnokoroške zemlje. Nato se je pridružil bivši deželni glavar Wagner. Sedaj pa je še deželni glavar Zernatto menil, da priznanja samostojne Slovenije ne bo, dokler Slovenija ne bo zagotovila nedotakljivosti avstrijskih mej.

Povsem razumljive bi bile te zahteve, če bi katerikoli slovenski politik poželjivo gledal koroško dvojezično ozemlje ali

vsaj na skrivaj razmišljal o večanju slovenske države.

Toda nihče tega ni delal in ne dela. Nasprotno, ob razglasitvi samostojnosti Slovenije

Poklon pred KHD-jem

so izrecno zapisali, da so nove slovenske meje tiste, ki jih je doslej Jugoslavija imela do Avstrije, Italije in Madžarske. Zahtevano zagotovilo neokr-

njenosti avstrijskih meja je torej že zdavnaj tu.

Zakaj torej Zernatto prijateljski Sloveniji brez potrebe stavlja zahteve, kot da bi šlo za Avstriji in Koroški sovražno in nevarno državo?

Pri Haiderju ne bi bilo nič nenavadnega. Očitno pa tudi Zernatto misli, da so od časa do časa potrebni pokloni tistim maloštevilnim Koroščem, katerim še zmeraj prastrah kisa možgane.

i-dur

Christoph Zernatto: Hemo pomagati Sloveniji

Evropska ministrska trojka na sprejemu pri slovenskem vodstvu prejšnjo soboto na Brdu pri Kranju: drugi z desne je portugalski zunanji minister Jesus de Deus Pinheiro (z brado), na Kučanovi desni sta luksemburški zunanji minister Jacques Poos ter holandski zunanji minister in vodja evropske mirovne trojke Hans van den Broek. Foto Tadej Bratok

Prejšnji petek je bil v Ljubljani na uradnem in prijateljskem obisku, prvič po vojni, koroški deželni glavar Christoph Zernatto. Že v ranem dopoldnevu ga je sprejel predsednik slovenske vlade Lojze Peterle, nakar so se začeli uradni pogovori obeh delegacij. Pogovor je tekel zlasti o gospodarski pomoči avstrijske Koroške republiki Sloveniji. Eden od ciljev obiska s Koroške pa je bila tudi seznanitev z varnostnimi problemi jedrske elektrarne Krško ter vprašanje datuma zaprtja.

Koroška je dežela, ki je prva pokazala razumevanje za slovensko pot v demokracijo in samostojnost. Korošci v Slovenijo, po besedah Zernatta, niso pripeljale zgolj skrbi okrog jedrske elektrarne, temveč tudi želja pomagati na gospodarskem in humanitarnem področju.

Po uradnem delu obiska v ljubljanski vladni palači sta Peterle in Zernatto obiskala občino Krško, kjer sta se pogovarjala o podpisu meddržavne pogodbe, katere predmet bo izmenjava informacij v zvezi z jedrsko elek-

V uradni koroški delegaciji je bil tudi zastopnik koroških Slovencev dr. Pavel Apovnik (tretji z leve). Foto: Eggenberger

trarno. Po tej pogodbi naj bi se obe strani odpovedali nadaljnji gradnji jedrskih objektov. Ob tem je bilo še poudarjeno, da obe strani vidita mnogo neslutnih možnosti za širitev gospodarskega sodelovanja; Zernatto pa je tudi poudaril, da bodo Korošci pomagali pri razvoju zasebnega ter drobnega gospodarstva, za kar bo uporabil svoje zveze na Dunaju.

Kasneje je bila tiskovna konferenca. Eden najzanimivejših stavkov, izrečenih na njej, je bil,

da avstrijske gospodarske pomoči Sloveniji ni več mogoče povezovati ter pogojevati z zaprtjem jedrske elektrarne. Po besedah Zernatta Slovenija potrebuje takojšnjo gospodarsko in drugo pomoč, Avstrija pa verjame, da bo Ljubljana držala besedo, kar zadeva krško nuklearno.

Po obisku v Krškem so koroški gostje obiskali še Brežice in tamkajšnjo bolnišnico.

T. B.

Prvi obisk koroškega deželnega glavarja (levo) dr. Zernatta pri šefu slovenske vlade Lojzetu Peterletu. Foto: Bratok

Neuspeh evropske trojice v Beogradu

Srbija hoče vojno

Prejšnjo soboto je evropska trojica zunanjih ministrov z vidnim razočaranjem zapustila Beograd. Vodja delegacije evropske mirovne misije, nizozemski zunanji minister Hans van den Broek, je resignirano potožil, da je Jugoslavija pred katastrofo neslutnih razmer.

Mirovno posredovanje Evrope med sptima stranema, med Hrvaško in Srbijo, namreč, v grobem rečeno, ni uspelo zaradi nepopustljivih stališč beogradskega „führerja“ Slobodana Miloševića. Evropska trojica je pripravila pismeni memorandum o prekinitvi vseh oboroženih spopadov na Balkanu, ki naj bi ga podpisali vsi predsedniki republik in člani državnega predsedstva. Mirovni sporazum je spodletel, ker ga nista hotela podpisati predsednika Srbije in Črne gore. „S tem, ko srbska politika zavrača premirje, dokazuje, da skuša uresničiti svoje načrte o zahodnih srbskih mejah na Hrvaškem... Dvomim, da bo srbski narod Miloševiću zato podelil mandat,“ je izjavil predsednik Kučan po neuspelem poskusu podpisa.

Dr. Drnovšek pa je poudarjeno

izjavil, da je danes bolj kot kdajkoli poprej jasno, da je tisti, ki noče miru, edinole Srbija. Evropi in svetu je zdaj povsem jasno, kdo je za mir in kdo ne. Tudi hrvaški suveren dr. Franjo Tuđman je takoj po prihodu v Zagreb novinarjem sporočil, da se bo njegova republika za pomoč obrnila na mednarodno skupnost, na Evropsko konferenco za varnost, pa tudi na Združene narode. Po njegovem mnenju bi bilo dobro, ko bi svet evropske varnosti oblikoval skupne oborožene sile, nekakšne modre čelade, ki bi razdvojile vojskujoče strani na Hrvaškem. Za enako misel se je silno ognjevitno zagrel tudi nemški zunanji minister Genscher, kateremu je ideja o evropskem „sanitarnem kordonu“ na Balkanu že dolgo časa pri srcu. In prav zato je k njemu v bavarsko počitniško rezidenco „odromal“ dr. Janez Drnovšek.

In še nekaj je za Slovence navdse razveseljivo: evropski trije ministri so na Brdu pri Kranju, odkoder je tudi naša slika, priznali Sloveniji popolno pravilnost njenega ravnanja in ji dali jasno vedeti, da niti od daleč ne sodi na Balkan in še manj v preostanek nekdanje Jugoslavije.

Tadej Bratok

Vladno poročilo o požaju narodnih skupin

Ob sprejemanju manjšinskošolskega zakona leta 1968 je Državni zbor dal vladni nalog, naj izdela obširno poročilo o položaju avstrijskih narodnih manjšin. Dotlej je vlada Državnemu zboru namreč poročala samo o pospeševanju narodnih skupin in mu predložila le številke, koliko šilingov je prejel kdo za kaj. Te dni je vlada kot uresničitev naloga Državnega zbora razposlala brošuro z naslovom „Osnovno poročilo zvezne vlade o položaju narodnih skupin v Avstriji“. To je prvo vladno poročilo te vrste. Poročilo vsebuje podatke o številčni moči in prostorski razporeditvi narodnih skupin, o zgodovini, pravnem položaju, stanju na področju šolstva in vzgoje, o finančnih pospeševanju, gospodarskem in socialnem položaju, zastopstvu narodnih skupin, o medijih ter o cerkvenem življenju.

Nalog je zahteval, naj poročilo vsebuje „objektivni prikaz položaja, ki omogoča tudi mednarodne primerjave“. Kar se tiče objektivnosti, se ne moremo pritoževati; vlada se je pomujala za strogo nepristransko poročilo. Seveda pa ni bilo pričakovati, da bi vlada kritizirala lastno manjšinsko politiko. Tako včasih manjka kritičen pristop in osvetljevanje vzrokov za stanje, kakršno je, po drugi strani pa tam, kjer je prišlo do pozitivnih korakov, vlada ni skopa s samohvalo. Navedimo nekaj točk:

sodelovanju sosvetov, pri opombi, da sosveta za hrvaško in za češko narodno skupino še nista ustanovljena. Žal niti z besedo ni omenjeno, zakaj kljub pripravljenosti obeh narodnih skupin do oblikovanja teh dveh svetov še ni prišlo. Povojna zgodovina, na koroških Slovencev je zelo skop postopanje vlade v „kritičnih“ letih 1958, 1972 in 1976 ni osvetljeno prav tako nikjer ni omenjena vloga nemškega nacionalizma na Koroškem v narodnostnem konfliktu. Hvale vredna je — čeprav previdno — zavrnitev pojma „vindišarjev“, pra-

ako hvale vredna je ugotovitev, da rezultati ljudskih štetij niso objektivna ugotovitev številčne moči narodne skupine. Kljub temu vlada zagovarja 25 % klavzulo glede dvojezičnih toponimskih napisov kot „redko izjemo“. Tudi kar se tiče kritike glede poslednje izpeljave določil o dvojnem uradnem jeziku, zlasti pri formulaciji, se vlada skriva za floskulami, češ da morajo biti v rabi pregledni in ne-omplicirani formularji. O posledicah spoznanja ustavnega sodišča v zadevi hrvaškega uradnega jezika za Koroško ni govora, kakor tudi ob praznu pravnega položaja narodnih skupin vlada ne pove, če so po njenem mnenju vsaj obstoječa določila popolnoma oziroma katere točke so še odprte. Pravilno vlada ugotavlja, da koroški zakon o otroških vrtcih ne predvideva možnosti vzgoje v slovensščini, splačalo pa bi se razmišljeno, če je to v skladu z določili člana 7, odstavek 2. Pri naštevanju medijev narodnih manjšin manjkajo občinski listi. Na sploh je moč ugotoviti, da vlada ne zavzame stališča do aktualnih zahtev narodnih skupin.

Kar se tiče narodnih skupin, za katere Zakon o narodnih skupinah ne velja, poročilo štajerske Slovence in Slovake vsaj omenja, občutljivo pa manjkajo Romi in Sinti.

Kar se tiče možnosti mednarodne primerjave, poročilo žal nikjer ne omenja položaja in primerljivih ureditev drugih narodnih skupin.

Zelo pozitivno pa je potrebno oceniti, da je v brošuri v celoti objavljeno tudi stališče NSKS in ZSO o vladnem poročilu. Stališče, o katerem smo že poročali, je v celoti dokaj kritično in opozarja, da se narodne skupine nahajajo v „skrajno kritični eksistenčni bazi.“ Osrednji organizaciji menita, da smo se daleč od vzdušja, ki bi zagotovilo družbeno sožitje ljudi različnih jezikov in kultur na osnovi enakopravnosti in enakih možnosti. Opozarjata tudi, da število pripadnikov narodnih skupin jasno kaže, da se Avstrija v preteklosti ni v zadostni meri zavedala svoje odgovornosti do narodnih skupin.

R. V.

PISMO IZ SLOVENIJE

Daljnovodi letijo v zrak

Visok vojaški dostojanstvenik republike Slovenije je izjavil, da bi poraženi srbski generali, če bi le mogli, zravnali z zemljo pol Slovenije, le da bi oprali svojo stanovsko čast. A ne morejo! Namesto tega se je v Sloveniji začela serija sabotaž, katerih povzročitelji so pripadniki poraženega krila vojaške kontraobveščevalne službe in njihovi balkanski podrepaniki, ki so se poskrili v naši deželi ter rovarijo ponoči in naskrivaj. Ravno v času, ko se je pri nas mudil Christoph Zernatto, so nepridipravi minirali električni daljnovod pri Krškem, da o podrtih jeklenih stebrih na Štajerskem sploh ne govorimo. V nedeljo zvečer je zletela v zrak bencinska črpalka v Mariboru, škoda je bilo za več kot dva milijona dinarjev... Prihaja čas diverzij? Še bolj gangsterski je primer iz Bregane, ko so oboroženi civilisti v ukradenem avtu BMW pridrveli do vojaškega remontnega zavoda, zvezali dežurne častnike in vojake ter pokradli vse lahko pehotno orožje.

Slovenski organi za notranje zadeve se sprašujejo, kdo naj bi pravzaprav bili oboroženi nočni obiskovalci ter „ljubitelji“ daljnovodov in bencinskih črpalk. Gre nemara za vojake, ki jim sporazum o umikanju iz Slovenije ne godi? Morda gre za vojake, ki ne samo da jim dogovorjeni umik ne ustreza, temveč se tudi ne strinjajo z razporeditvijo moči v vojaških vrstah? Kaj pa, če so na delu kakšne srbske sile, brez povezave z Armado in tudi s četniškim gibanjem, ki so prišle v Slovenijo ali so že precej časa med nami pritenjeni in pripravljeni na vse, kot ranjena zver, ki poskuša vse? Navsezadnje ne gre spregledati hrvaških ekstremistov. Kdo bi vedel? Ne gre prezreti možnosti, da bi se takšne ali drugačne teroristične akcije utegnile preseliti na našo severno mejo. Želijo teroristi nas in Evropo ponovno opozoriti na možnost napada na krško jedrsko elektrarno?

Ne glede na vsa ugibanja, nas v Sloveniji skrbi tudi podatek, da so na vojaškem letališču v Cerkljah pripravili posebno presenečenje v obliki osmih ton razstreliva, s katerim so minirali letalsko stezo in celotno letališče. Podobne pasti tičijo domala v vsakem objektu, ki ga bo zapustila „jugoslovanska“ armada. Armadni diverzanti in srbsko podzemlje so se šolali v tujini, a tam so se šolali tudi slovenski policisti. Hvala Bogu!

Hrvaški Libanon

„Idjepa naša“ krvavi. Tam nič več ne preštevajo trupel. Vojna se je razširila na Dalmacijo. Hrvaški sabor je potrdil novo vlado narodne rešitve, sestavljeno iz ministrov domala vseh političnih strank. Samovšečni dr. Tuđman doživlja politično agonijo in londonski „Independence“ mu napoveduje politično smrt. In res kaže, da je Tuđman med glavnimi krivci za krvavo stanje pri naših sosedih. Kdo ve koliko denarja, namenjenega oborožitvi hrvaške vojske, je poniknilo v žepih ministrov; kdo ve, koliko je stala v nebo vpjjoča razkošna preureditev Banskih dvorov in prenova Tuđmanove vile na Tuškancu? Zakaj hrvaški gardisti v nekakšni angleški kraljevski maniri paradiirajo pod Tuđmanovim oknom vsako uro in uprizarjajo smešen paradno-stražarski ceremonial? Zakaj so med hrvaške gardiste začeli vabiti celo poročene ženske z otroki? Vsa ta vprašanja si tačas postavlja hrvaški narod, ki mora bežati od svojih ognjišč, medtem ko jim četniški banditi in njihovi vojaški pomočniki rušijo hiše ene za drugo.

Nekaj je gotovo: Hrvatje niso usposobljeni za obrambo svoje domovine in to je strašna tragedija, zaradi katere si Milošević lahko mane roke in pljuva po evropskih zunanjih ministrih, ko pridejo v Beograd. A nekaj zelo dobrega so si hrvaški strategji le izmislili: Srbom bodo presekali naftovod, ki pelje iz reškega pristanišča do rafinerije v Pančevu in Slavovskem brodu. Druge poti za uvoz nafte Srbija namreč nima. Prav tako „jugoslovanska“ vojska nima zaloga nafte za petsto hruščinskih tankov, ki mrcvarijo tačas po hrvaških poljih, naseljih in ljudeh. Zadržani bodo vsi tankerji z nafto, namenjeni Srbiji. Brez te dragocene tekočine bodo Milošević in njegovi jugogenerali prisiljeni kapitulirati. Če k temu prištetjemo vse bolj verjetno priznanje Slovenije in Hrvaške s strani Nemčije, se tudi Hrvatom sveti žarek upanja.

Sicer pa sveto pismo lepo pravi: Kdor bo za meč prijel, bo z mečem pokončan!

Tadej Bratok

Občinska seja v Žitari vasi

V Žitari vasi so na zadnji seji temeljiteje razpravljali o varovanju okolja. Ta resor, ki bo imel tudi pri gradnji kanalizacije tehtnejšo besedo, vodi g. Piroutz iz frakcije ÖVP. Kar zadeva gradnjo kanalizacije, občina še nima končnih načrtov za ta projekt. Občinski zastopniki so se na seji menili o dveh možnih rešitvah. Prva bi bila, da se občina Žitara vas vključi v vodno zvezo Velikovec-Jaunfeld, druga pa, da ostane sama zase. Politiki so skupnega mnenja, da bo končna odločitev odvisna od višine stroškov.

Tudi frakcija EL, v zasedbi občinskega svetnika Thomasa Petka, Marije Krasnik in Karlija Hrena, še nima lastnega stališča o tej zadevi, saj je bolj ali manj nedozorela. Petek je dejal, da bo EL glasovala za tisto rešitev, ki jo bo deželna vlada višje podprla in ki bo zadovoljila vse občane.

Pogodba z Austria-Recycling

Do nedavnega je bilo odvažanje smeti v pristojnosti občine. Firma Gojer je z občino Žitara vas sklenila pogodbo, na podlagi katere bo odslej prevzela to obveznost, stroške pa bo nosila ali občina ali deželna vlada. Vsi občani so naprošeni, da bi bili bolj skrbni pri razbiranju odpadkov (torej papir k papirju, steklo k steklu itd.).

Kršna vas dobi novo asfaltirano cesto

Prizadevanja EL, naj so v občini vse ceste, ki so močno uporabljene, dobro asfaltirane, so spet za korak napredovala. Občina se je odzvala zahtevam in končno dala nalog za asfaltiranje trenutno slabe ceste skozi Kršno vas. Gradnja bo stala približno 3 milijone šilingov.

Kanalizacije tudi na Bistrici aktualna

Osrednja točka občinske seje je bila razprava o kanalizaciji.

Sprejet je bil načelni sklep, da se pod pritiskom zakonskih pravil napravi čistilna naprava za odplake.

Načelno so sprejeli tudi sklep o morebitni zvezi za čiščenje odplak s sosednjimi občinami. Vendar načelni sklep še ne pomeni vstopa v zvezo za čiščenje odplak, ker mora neodvisni biro, verjetno iz Štajerske, še prej preveriti celotni koncept.

V slučaju, da bi koncept potrdil finančno in tehnično nesmiselnost, bo potrebno jasno razpravljati o možnih decentralnih napravah. Pobudo za preverjenje tega koncepta je dal odbor za zaščito okolja, kateremu predseduje Andrej Wakounig.

Nadalje so razpravljali o dodatnem proračunu za leto 1991, ki predvideva dohodke oziroma izdatke v višini 29 mio. šil. Od tega odpade na izredni proračun 7 mio. šil. Za vzpostavitev lastnih občinskih struktur (ureditev občinskega urada), je vlada prispevala 3,6 mio. šil.

Finančno stanje občine Bistri-

ca se kaže zelo zadovoljivo in s strani odbornikov je bilo poudarjeno, da bo zaradi tega čimprej potrebna smotrna priprava sredstev.

EL je kritizirala trenutno nezadovoljivo podporo kulturnim društvom v primerjavi s športnimi društvi, katera so deležna bistveno večje podpore.

EL je tudi opozorila, da se v okviru načrta za razvoj regij in vasi ne sme pozabiti na obrobne kraje in da bi bila centralizacija na Šmihel vsekakor napačna pot. Osredotočenje zgolj na gradnjo občinskega urada ni pravilna pot, ker se za naselitev

občinske hiše ponujajo še druge možnosti npr. otroški vrtec, nekdanja Kušejeva trgovina.

V volilnem programu EL je bilo tudi planirano brezplačno dovažanje otrok v otroški vrtec. To je bilo tudi sprejeto, tako da se bodo od jeseni naprej vsi otroci lahko vozili brezplačno v vrtec in nazaj.

Deponija za odpadke med Dvorom in Bistrico (Ugrinova jama) bo zaradi nekontroliranega odlaganja odpadkov ograjena in tedensko odprta najmanj en dan za vse občane, ki bodo lahko v jama dovažali nestrupene poljske in gradbene odpadke. Jama bo odprta izključno samo za šmihelske občane.

Ta sklep je bil potrjen zato, ker so se občani iz drugih krajev v vedno večji meri posluževali te jame, pa tudi strupene odpadke so odlagali tja. Občina pa odgovarja le za nestrupene odpadke.

A. M.

Kanalizacija tudi v Globasnici

Pri zadnji občinski seji v Globasnici so občinski odborniki sklenili, da se občina priključi pliberški in bistriški občini, s katerima naj bi skupno gradila kanalizacijo za odvajanje odplak.

S to priključitvijo bo tudi globaškim občanom zagotovljena kanalizacija v naslednjih nekaj letih. S to odločitvijo pa se ni strinjal odbornik FP Pototschnig, čeprav je še pred volitvami opozarjal na pomen varstva okolja. Kanalizacijo pa itak občinam predpisuje zakon o vodnem pravu.

Še bolj je presenetil odbornik FP, ko je kot edini odbornik glasoval proti finančnemu načrtu za gradnjo poslopja za požarno brambo Šteben. Nadalje so odborniki SP vložili nujnostni predlog za formalno imenovanje obstoječega otroškega vrtca v javni dvojezični vrtec. Proti nujnosti in ne proti dvojezičnemu vrtcu so se izrekli odborniki EL in VP. EL je svoje postopanje utemeljila s tem, da je to že zahteva desetletja in je doslej naletelela na gluha ušesa pri odbornikih SP in VP. Zato je EL predlagala,

da se ta predlog prijavi na predstojništvu in se skupno z vsemi frakcijami pozitivno obravnava in sklepa o njem na naslednji občinski seji.

Občinski odborniki SP, EL in VP so še sklenili, da se uredi referat za vprašanja kanalizacije, katerega bo vodil podžupan Paul Robnig.

SABE

Občinska seja v Vrbi

Na občinski seji v Vrbi so razpravljali med drugim tudi o vprašanju severne obvoznice (Nordumfahrung). Prebivalci občine Vrba se namreč bojijo, da bi tu nastala druga dolina Inna, saj bi prišlo do velike obremenitve zraka in življenjske kakovosti. Zato so sklenili, da bodo ustanovili odbor, sestavljen iz desetih ljudi, v katerem bo zastopana tudi frakcija GEL z gospodom Petritschem. Ta odbor naj bi na znanstveni podlagi raziskal dejansko potrebo po takšni cesti in preveril argumente za in proti.

Nadalje so razpravljali o pločniku v Št. Ilju, za katerega so sklenili, da ga zgradijo.

Uspeh frakcije GEL je tudi sklep, da bodo v občini Vrba v prihodnje še več pozornosti polagali na varstvo okolja. Za ločitev odpadkov bodo narejeni tako imenovani ekološki otoki (Umweltinseln).

Občinski odbornik Hanzi Dragaschnig je zastopnik GEL v občinskem svetu.

SREČANJE KUČANA IN FISCHERJA V BILČOVSKU

Kučan: „Vključiti se mora mednarodna konferenca za varnost in sodelovanje“

Glede na eskalacijo v Jugoslaviji in neuspeh poskusa posredovanja zastopnikov Evropske skupnosti pri reševanju konflikta je predsednik republike Slovenije Milan Kučan ob priložnosti pogovora s predsednikom avstrijskega državnega zbora Heinzem Fischerjem v Bilčovsu apeliral na mednarodno pomoč.

Eskalacijo konflikta v Jugoslaviji medtem sicer že opazuje vsa mednarodna javnost, vendar je po mnenju Kučana le težko verjeti, da bo tozadevno še prišlo do politične rešitve. Kučan pri tem ni izključil, da bo moralo priti do vojaške intervencije Evropske skupnosti oziroma mednarodnih državnih skupin.

Državni predsednik Slovenije Milan Kučan je pri tem pogovoru izrazil željo, da bi postala aktivna Mednarodna konferenca za varnost in sodelovanje, v katero naj bi se vključila tudi UNO. Predvsem pa bo potrebno na novo raztolmačiti pozicijo srbske politike in jugoslovanske armade, katera je brezdvomno pospešila agresivno politiko Srbov. Očitek Srbije, da se vmešava mednarodna javnost v notranje zadeve Jugoslavije, je Kučan vehement-

Predsednik avstrijskega parlamenta Heinz Fischer in predsednik Republike Slovenije Milan Kučan pred gostilno Ogris v Bilčovsu.

no zavrnil, ker je prepričan, da brez pomoči od zunaj ne bo možno rešiti konflikta.

Predsednik avstrijskega državnega zbora Heinz Fischer je tudi po neuspehih posredovanja zastopnikov Evropske skupnosti izrazil mnenje, da bo Avstrija lahko

le skupno z drugimi evropskimi državami priznala samostojnost Slovenije, saj gre za izredno občutljivo vprašanje, pri katerem je po mnenju Fischerja nujno potrebno skrbno pretehtati vse argumente, ki govorijo za priznanje samostojnosti neke

države. Poleg izmenjave informacij o aktualnem razvoju v sednji državi je tekel pogovor obeh predsednikov tudi o možnostih gospodarskega sodelovanja Slovenije in Avstrije.

stih

KOMENTAR

PIŠE TAJNIK NSKS
MAG. MARIJAN PIPP

V koroškem političnem scenariju je bil že skoraj pozabljen, pa ga je socialistična „Arbeiterzeitung“ povzpela spet v žarišče političnega dogajanja doma in po svetu: bivši deželni glavar Leopold Wagner. V obširnem prispevku v nedeljski „AZ“, ki sega od njegovega jedilnega lista pa tja do svetovne politike, se otožno spominja 18-letnega delovanja v koroški deželni vladi — od tega 15 let kot deželni glavar — in zelo pavšalno potrjuje politiko današnjega vodstva svoje stranke. „Moji prijatelji pravzaprav vedno dobro agirajo in reagirajo.“

Poleg očitka, da je v času absolutne večine SPÖ protežiral pri razdelitvi javnih služb ljudi iz lastnega političnega tabora (njegov odgovor: „To mi je bilo vedno zoprno“), ga najbolj gnjavi očitek, da ima tudi on nerazčiščen odnos do NS-ovskega režima. Vsekakor je skrajni čas, da po zadnjih dogodkih na Koroškem — mislim na Haiderjevo izjavo o politiki zaposlovanja v dobi

Nerazčiščeni odnosi

nacizma — vse demokratične stranke v deželi, vključno socialistov — zanje velja to v posebni meri, saj je socialistični kancler Vranitzky poskrbel za tozadevno izjavo pred avstrijskim parlamentom, ki je dejansko zgodovinskega pomena — razčistijo svoj odnos do nacistične strahovlade. In to dosledno, kar pomeni, da zavrnejo tudi vse dejavnike — tudi v lastnih vrstah — ki vzbujajo častne spomine na to obdobje naše zgodovine.

V pogovoru za „AZ“ je Wagner, nagovorjen na to tematiko, dobesedno dejal: „Pri nobenem zborovanju nisem govoril o tem času. Pred mojo prvo izvolitvijo za deželnega glavarja sem samo priznal („zugegeben“), da sem bil „HJ-Führer“. Kot mnogo drugih v vseh strankah, celo pri komunistih.“

Dejstva so druga. V pogovoru z Georgom Novotnyjem, urednikom Kronen Zeitung, se je Wagner v volilnem boju 1975 — KEL je takrat samo za las zgrešila mandat — izrazil takole: „Bei der Landtagswahl kann man uns nicht mehr mit

einem nationalen Slogan niederhauen, wie bei der Gemeinderatswahl. In Wahrheit wird doch bei uns auch der Kameradschaftsbund und der Heimatdienst von Leuten geführt, die uns nahe stehen. Ich meine, die SPÖ ist genug bestraft in der Minderheitenfrage. Und ich glaube, daß ich auch in nationalen Kreisen eine gewisse Wertschätzung finde. Ich war zwar kein Napola-Schüler, aber immerhin ein hochgradiger Hitlerjunge. Doch es besteht auch kein Zweifel, daß ich heute Sozialdemokrat bin.“

Torej Wagner resnično svoje vloge v dobi nacizma ni priznal, temveč se je z njo bahal in tako snubil nemško nacionalne volilce, z dodatkom zadnjega stavka pa je povrh še izpričal, da se njegova temna preteklost z današnjo socialdemokracijo spaja.

V pogovoru z „AZ“ se je Wagner posvetil tudi trenutnim razmeram v Jugoslaviji. Za Koroško vidi Wagner v razpadu Jugoslavije veliko nevarnost v tem, da radikalni slovenski nacionalisti ne bi priznali

Avstrijske državne pogodbe in s tem avstrijsko-slovenske meje. Wagnerjev nasvet: „Tozadevno obstaja možnost, da storimo to, kar zahteva Heimatdienst: dosledna nevtralnost in preden priznamo samostojno slovensko državo, mora le-ta priznati avstrijske meje.“ Isto zahtevo je že v tretje ponovil Heimatdienst. Stare vezi in prijateljstva ter politična prepričanja „vom Feind vom Süden“ ostajajo torej živa.

Nekoliko v zadregi je v tej situaciji koroška SPÖ. Na eni strani trobi Wagner v stare že zarjavele rogove, na drugi strani se vedno pogosteje srečujeta socialistični predsednik zveznega parlamenta, Fischer, in predsednik Slovenije, Kučan. V zadevah državnega značaja — priznanje Slovenije po Republici Avstriji — po vseh njenih razgovorih ni bilo slišati kaj novega. Zato je upravičena domneva, da se razgovarjata o nečem drugem. Morda o sprejemu prenoviteljev v Socialistično internacionalo, neglede na to, da obstaja v Sloveniji tudi Socialdemokratska stranka. Saj imata obe stranki po novem iste začetnice: SozialDemokratische Partei — Stranka Demokratične Prenove.

Tekma koscev na Radišah

Minulo nedeljo so se na Radišah, kot tudi vsa leta poprej, zbrali domačini, da bi se pomerili na tekmi koscev, ki pa je bolj družabnega kot tekmovalnega značaja. Pred desetimi leti se je na Radišah porodila zamisel za tako prireditev in od takrat naprej se predvsem domačini vsako leto spet radi odzovejo temu povabilu.

Letošnja tekma koscev je bila pri Cimpermanu v Verovcah, kjer je moral vsak tekmovalac pokositi okrog 36 kvadratnih metrov trave. Seveda se je pri tem izkazalo, da so bili pri tem delu bolj sposobni starejši kot pa mlajši. Kljub temu pa je bilo razveseljivo, da so vzeli koso v roke tudi mlajši in pa ženske. Posebno je presenetila v ženski skupini Ani Ogris, ki bi se lahko pomerila tudi z vsakim izmed moških koscev. Odlično drugo mesto je v ženski skupini osvojila Neži Hribernik, na tretje mesto pa se je uvrstila Pepca Lampichler. V skupini mladincev do 18. leta starosti se je izkazal kot najboljši kosec Aleksander Tolmajer. V splošni skupini je zmagal svetovni prvak iz karateja Milan Hribernik, dru-

go mesto je zasedel Foltej Tolmajer, nekoliko počasnejši, vendar kljub temu odlični, pa je bil tajnik Krščanske kulturne zveze Nužej Tolmajer, ki je s tem, da je dosegel tretje mesto, dokazal, da nima le odlične organizacijske sposobnosti, ampak da zna prijeti tudi za drugo delo.

Proti rezultatom ni bilo kakega ugovora, saj sta sedela v žiriji dva izkušena kosca — Jernej Lampichler in Tomi Rogavnic —, ki sta uvrstitev koscev določila po naslednjih kriterijih: kako hitro je tekmovalac/-ka pokosila travo in kako lepo je bilo to napravljeno. Pokale in kolajne je tekmovalcem izročil v imenu radiškega društva Tomi Ogris skupno s podžupanom Paulom Koferjem, ki je tekmovalcem v imenu radiškega župana poklonil tudi sod piva.

Kot rečeno, pa je bila prireditev bolj družabnega kot tekmovalnega značaja. Tako so se Radišani še dolgo po prireditvi zabavali ob petju in glasbi domačega harmonikarja Robija Pichlerja. Ker pa so travnik kosci tako lepo pokosili, so se domačini odločili še za prijateljsko nogometno tekmo.

stih

Kapelški otroci so tudi letos preživeli lep počitniški teden na Rebrci. „Stric“ Janez Bitenc, Saša Kump in Monika Novak so delali, risali in prepevali z njimi.

Magnetofonska služba
„Za Vaše zdravje“
od 1. do 31. avg. 1991
SALMONELE

Število bakterioloških okužb hrane zaradi salmonel se je v zadnjih letih povečalo po celi Evropi. Ker poznamo infekcijske vire, lahko preprečimo nevarnost z ustreznimi sredstvi.

Magnetofonska služba avstrijske delovne skupnosti (Österreichische Arbeitsgemeinschaft) daje navodila, katera je potrebno upoštevati prav zdaj, v poletnih mesecih. Telefon: (0463) 15 70

V industrijski coni v okolici Pliberka
NAJAMEM POSLOPJE
(lahko je tudi hala) za proizvodnjo toplotnih naprav.
Prostor naj bi dosegal približno 100 do 200 m². Ponudbe, prosim, pošljite na upravo NT pod šifro „Poslopje“.

Za tiskovni sklad so darovali:

Ludvik Krasnik, Dob; Marko Trampusch, Dob; Stefan Hudobnik, Nonča vas; Mihael Lubas, Vogrče; Ciril Rudolf, Šmihel; Andrej Kumer, Blato; Marta Kreutz, Blato; Justina Stuck, Blato; Elizabeta Žagar, Blato; Josef Logar, Konovece; Rosa Polesnik, Vogrče.

ČESTITAMO

Članice Živega rožnega venca iz Obirskega in Sel želimo **Mariji Hribar**, z Obirskega 29, za rojstni dan 24. avgusta, vse najboljše, zlasti mnogo zdravja in sreče! Še tako naprej, zvesta bralka Nedelja in Našega tednika!

boljše ter mnogo zdravja in osebnega zadovoljstva!

Društvo upokojencev Podjuna čestita za osebne praznike **Ljudmili Sienčnik** iz Dobrle vasi, **Vladimirju Rutarju** iz Žitare vasi in **Barbari Knes** iz Mlinč. Slavljenecem vse najboljše ter še na mnoga leta!

Na Zgornjem Kotu je praznovala rojstni dan in god **Marta Velik**. Ob tem dvojnem prazniku iskrene čestitke ter še na mnoga zdrava in zadovoljna leta!

Včeraj je obhajala osebni praznik **Cili Serajnik** iz Št. Petra. Člani društva upokojencev iz Št. Jakoba ji iskreno čestitajo ter želijo mnogo sreče in trdnega zdravja!

80. rojstni dan in god je slavila Mlakarjeva **Marija Kelih** z Borovnice. Ob tem okroglem jubileju vse najboljše, predvsem pa mnogo zdravja in sreče!

56. rojstni dan je praznoval **Franz Werginz** iz Podravelj. Vse najboljše, zlasti mnogo zdravja in zadovoljstva!

Na Bregu pri Pliberku je praznovala dvojni praznik **Lidija Kumer**. Iskreno čestitamo!

Rojstni dan je slavila **Franziska Spieler** v Šmarjeti pri Rudi. Slavljenki iskreno čestitamo in kličemo še na mnoga leta!

V Železni Kapli je slavila rojstni dan **Rozalija Pirovc**. Vse najboljše in še na mnoga leta!

Na Radišah je praznovala osebni praznik **Anna Walter**. Tudi njej iskrene čestitke in še na mnoga leta!

60. rojstni dan je praznoval **Tone Gabriel** iz Leš pri Št. Jakobu. Vse najboljše, zlasti mnogo zdravja in sreče!

88. rojstni dan je slavila **Marija Klančnik** iz Gorinčič pri Št. Jakobu. Za visok življenjski praznik vse najboljše ter mnogo zdravja in osebnega zadovoljstva!

Margit Mlinar in **Kurtu Glatzerju** se je rodil sinček, ki ga bosta krstila **Mario**. Srečnima staršema iskrene čestitke, Mariu pa vse najboljše!

Pevke in pevci cerkvenega zbora iz Št. Jakoba čestitajo za 50. življenjski jubilej **Marti Mečina**. Vse najboljše!

Slovensko društvo upokojencev Pliberk čestita za osebne praznike **Heleni Kropivnik** iz Rut, **Rozaliji Vavti** iz Šmihela, **Mariji Zele** iz Doba, **Rozaliji Kert** iz Bistrice, **Rosi Kumer** z Blata in **Roku Drugu** iz Svetega mesta. Vsem slavljenecem vse najboljše ter še na mnoga leta!

65. osebni praznik je slavila **Milka Luschnig** iz Polene pri Žitari vasi. Jubilancki vse najboljše, zlasti mnogo sreče in trdnega zdravja.

80. rojstni dan praznuje v Celovcu **Ana Partl**. Sorodniki, znanci in prijatelji ji želijo mnogo zdravja in srečnih let! Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo NT.

Dvojni praznik je slavila **Marica Petek** iz Zagorij. Ob tem prazniku vse najboljše in še na mnoga leta!

Denizi in **Jošku Packu** iz Trbesin pri Kotmari vasi se je rodil sin Miha. Iskreno čestitamo, mlademu zemljanu pa želimo za življenje vso srečo, predvsem obilo božjega blagoslova!

Jubilejni rojstni dan je slavila **Herma Trampuš** iz Doba pri Pliberku. Ob tem slavlju vse naj-

60. rojstni dan je v krogu znanec in sorodnikov praznoval **Vaznik Franc Arneitz**. Ob tem okroglem življenjskem prazniku vse najboljše.

Št. Pavel v Labotski dolini cilj romanja treh dežel 1991

Letošnje romanje treh dežel bo v soboto, 17. avgusta, v Št. Pavlu v Labotski dolini. Tu se bodo srečali bode verniki iz Furlanije, Slovenije in Koroške.

V štirih jezikih, v italijanščini, furlanščini, slovenščini in nemščini bodo romarji ob 10.30 uri praznovali bogoslužje z videmskim nadškofom Alfredom Battistijem, ljubljanskim nadškofom Alojzijem Šuštarjem, mariborskim škofom Francem Krambergerjem in krškim škofom Egonom Kapellarijem.

Romanje treh dežel, katerega se bo tudi letos udeležilo tisoče romarjev, ima za geslo „Bendikt, Ciril, Metod — zavetniki Evrope in vodniki v bodočnost Cerkve“.

K romanjem, katerih se udeleži več narodov, je pozval papež Janez Pavel II. Romanje treh dežel ima svoje korenine v letu 1982. Od takrat se srečujejo na romanju treh dežel verniki iz Slovenije, Furlanije in Koroške. Postaja teh romanj so bile na Višarjah, v Gospe Sveti, Trizizmu, Krki in na Brezjah.

Glasba utrjuje prijateljstvo

Mednarodno znana pop skupina gradiščanskih Hrvatov „BRUJI“ je letos že drugič prirejala rock in pop work shop v Velikem Borištofu. Celotedensko srečanje, ki je uspešno združilo mlade glasbene amaterje — fante in dekleta — med njimi koroške Slovence, gradiščanske Hrvatice in nemško govoreče z Dunaja ter iz drugih zveznih dežel, so glasbeno-strokovno vodili člani „BRUJEV“.

Za brezhibno organizacijo, hrano in bivanje v „stari šoli“

pa je vzorno skrbel „duša“ KUGE, Ferenc Buzanich. Na zaključni prireditvi, kjer so udeleženci predstavili svoje uspehe, se je ponovno izkazalo plodovito delo naše Glasbene šole, saj je močno zastopstvo koroških Slovencev odlično odigralo svoj part kot instrumentalni in vokalni solisti: Marjan Einspieler in Magdalena Seher (keyboard), Katja Gasser (keyboard in petje), Majda Krivograd (sax in petje), Peter Seher (drums).

Svetna vas: umrla Milka Pinter

„Vedno manj ljudi bere Nedeljo,“ je večkrat potožila, kakor je povedal v poslovnem nagovoru župnik Franc Hudl, Milka Pinter, ko je leta in leta nedeljo za nedeljo vestno raznašala verske liste. Župnik se je rajni zahvalil za iskreni zgled zvestobe, vernosti in za vse, kar je storila dobrega bližnjemu, svojim in drugim.

Milka Pinter se je rodila 22. velikega srpana leta 1922 pri Dajivarju na Beznici nad Suho; dekliško ime je bilo Sušnik. Deset otrok je bilo v družini; uboga kmetija ni mogla vseh preživljati. Zato je morala Milka že v zgodnjih otroških letih služiti v Dob; osem let je služila pri Miklavžu. Leta 1946 se je poročila z Matijo Pinterjem, ki je bil doma v Lipi pri Frankólovem blizu Celja. V zakonu se je rodilo šest otrok; štirje ži-

vijo. Družina je živela na tujem, nazadnje pri Pókržniku na Komlju. Leta 1963 so kupili malo kmetijo pri Dremlju v Svetni vasi v Rožu. Tako so bili končno na svojem. Seveda pa se je rajni večkrat stožilo po rodni Podjuni. Mož je umrl listopada leta 1987.

Zadnje čase je rajna hudo trpela. Umrla je v torek, 23. malega srpana 1991; pogreb je bil na dan svete Ane v petek, 26. malega srpana v Kapli ob Dravi. Veliko znancev in sorodnikov, med njimi jih je bilo precej iz Podjune in Republike Slovenije, je prišlo na zadnje zemeljsko slovo. Verske obrede so opravili v somaševanju župnik Franc Hudl pa Jože Andolšek in Ivan Olip. Pesmi v slovo je zapel zbor iz Slovenije.

Naj rajna počiva v miru božjem. Otrokom z družinami izrekamo iskreno sožalje.

V ponedeljek molitveni shod v Kazazah

Naslednji ponedeljek bo v farni cerkvi v Kazazah spet vsakoletni molitveni shod za duhovne poklice, mir in pravičnost.

Kazaški župnik Florijan Zergoi ga je pripravil z velikim osebnim prizadevanjem in se skupno s farani veseli tudi prihoda novomašnika, ki prihaja letos iz Maribora.

Od 19. ure bodo v farni cerkvi na sporedu rožni venec, pete molitve ter litanije. Ob 19.30 pa bo somaševanje mdr. s srebrno-

V ponedeljek va-
bi kazaški žup-
nik Florijan Zer-
goi na molitveni
shod, katerega
se bosta mdr.
udeležila tudi
novomašnik iz
Maribora in sre-
brnomašnik
dekan Peter
Sticker.

mašnikom dekanom Petrom Stickerom iz Globasnice.

Z Našim tednikom na dopust!

od 27. septembra do 4. oktobra

Hotel Pan-INCEKUM ALANYA, TURČIJA

HOTEL S TREMI ZVEZDICAMI

Novo odprti hotel (75 sob) srednje kategorije, čisto ob peščenih obali v zaščitenem zalivu. Okolica zelena, s številnimi vrtovi, z večjim številom tabern in možnostmi za nakup. Vse to obeta oddih.

Do hotela se vozite približno uro in pol. Petnadstropni hotelski objekt

**S turistično agencijo
SOMMEREGGER**

Sobe: vse s kopalnico, tušem, straniščem, telefonom, klimatsko napravo, radiom, stereo napravo in pogledom na morje.

Prehrana in pijača: na jutranjem in večernem bifeju

Šport: kopanje in plavanje

Zabava: 1-krat tedensko je predviden turški večer s trebušnim plesom.

Pavšalna cena:

4990,- šil.

(vklj. polpenzion)

podaljšanje za en teden
za osebo 2110,- šil.

dodatek za enoposteljno sobo
1300,- šil.

z dvema dvigaloma in 72 sobami, restavracija, snack-bar, točilnica na terasi, soba s televizijo in možnostjo sprejema satelitskih programov, plavalni bazen s sladko vodo v vrtu, kiosk, masaža.

Plaža: fin pesek v zaščitenem zalivu; brezplačni ležalniki in sončniki

Ko mi je bilo osem let, sem doživel prvi požar na vasi. Z več otroki sem se igral zvečer na trati med našo in sosedovo hišo, ko smo opazili na Krištanovi stehi za človeka visok plamen. Ustrašili smo se in se razbežali vsak na svoj dom. Moja mati so ravno kuhali mlečne jigljice za večerjo. Niso hoteli verjeti, ko sem povedal, da je v spodnji vasi ogenj. A kmalu se je odbila zarja plamena na naših oknih. Tedaj so tudi mati zavpili: „Gori, gori!“

Prestrašena sta pritekla hlapec in dekla iz hleva. Večina sosedov je planila reševati živino in orodje. Naš hlapec Fidel je dejal materi: „Ostani doma in paziva, da se pri nas ne vžge!“ Prinesel je dolgo lestvo in jo prislonil na slamnato streho hiše. Bilo je o kresu in že dalj časa brez dežja, zato je bila streha zelo suha. Mati so nosili vodo v mevtrah in škropilnici k podnožju lestve. Bili so pripravljeni na najhujše. Kmalu je veter začel prinašati ogorke proti naši stehi. Zdaj zdaj se bo tudi pri nas posvetilo, smo trepetali. A se ni vžgalo pri nas, goreti so začele sosedove kope, naložene z deteljo. Fidel je zlezal s strehe in hitel z drugimi gasiti goreče kope. Klestil so po njih z rantami in potem na tleh pomandrali deteljo.

Nekdo je zavpil, da pri sosedu začena goreti hlevska streha. Fidel je tekel na sosedovo gumno, zlezal na peter, raztrgal streho in pljusnil po njej vodo iz škropilnice, da je pogasil gorečo slamo. Najhujša nevarnost je bila odvrnjena.

V spodnji vasi pa je divjal požar dalje. Ogenj je zajel poleg Krištanove hiše tudi Godčevo in Pongračevo poslopje. Pogorele so hiše in hlevi. Ljudje so spuščali z verig živino, ki je potem mukajoč tekala po vasi. Izpuščene svinje so cvilile in tiščale nazaj v goreče svinjake. Medtem se je stemnilo in bilo je še bolj strašno gledati krvavo nebo in dušeci dim.

Pripeljali so se gasilci iz Pliberka. Skupno z ruskimi vojnimi ujetniki so skušali rešiti iz gorečih hiš, kar se je dalo. Iztrgali so iz oken mreže, se pokrivali z mokrimi odevami in se poganjali v sobe, iz katerih so metali posteljnino in obleke. Kjer pa je bila hiša lesena, se ni dalo nič rešiti. Zgorelo je vse.

V hlevih se je zadušilo nekaj glav mlade živine. Šele ko je ogenj nekoliko pojenjal, so jih vse ožgane in kot boben napihnjene privlekli na dvorišče. Prerezali so jim vampe, da je buhnala sapa iz njih.

Kako je prišlo do ognja? Nihče ni vedel. Ko so domači po delu na skednju v kuhinji jedli, je začelo goriti. Zasumili so, da se je seno morda vnelo od cigarete, ki jo je kadil vojni ujetnik, ko je metal seno na peter. To so povedali orožnikom, ki so ubogega Ivana odvedli s seboj, kdove kam!

Tri družine so izgubile streho, večino obleke in vse zaloge hrane. Morale so iskati prenočišča pri sosedih, ki so polovili tudi živino in jo spravili v svoje hleve. V tej stiski se je izkazalo, kaj je dober sosed vreden: Ta ti pač prvi nudi pomoč, kadar si v sili.

Na pogorišču pride rad dež. Zjutraj je začelo rositi in se kisalo ves dan. Črno, zdrobljeno oglje in saje so se prijemale obutve in puščale sledove po vasi, po stezah in v hiše sosedov. Pogorelci so potrli brskali med pepelom, da bi morda še kaj uporabnega našli. Najbolj usmiljena vreden je bil Pongračev oče. Že prej bolan na raku, ki mu je razjedal spodnjo ustnico, se je zdaj še opekel, ko mu je padlo goreče bruno na glavo. Bil je ves otekel in napihnjene. Na glavi je nosil sposojen, velik črn klobuk; bilo ga je strašno gledati.

„Kaj bom počel, kaj bom počel!“ je neprestano tarnal. „Kako bom

„Črčejev fant je pogumen, bi bil za to,“ so dejali nekateri. Res je naprosil Rožman svojo mater, da bi ga smel naslednji teden spremljati v sosednje vasi.

Rožman je imel v vsaki roki palico. Kadar je hodil sam, je s tema palicama tipal pred seboj. Znašel se je na dvoriščih in v vežah in našel v kuhinjo in v hlev do svoje postelje. Tudi po blaški cesti je znal priti gor do Štefana, kjer mu je gostilničar Tevža nalil kozarček krompirjevega žganja. Dalje v vasi si pa Rožman sam ni upal. Moral je imeti vodnika. Ko je slišal kak znan glas, je obstal, dvignil levo palico vodoravno predse in rekel: „Ženi me!“ Prijel si za

mati so bili teta mojega očeta, gospodar pa bratranec. Rožman je prošil za en ali dva borovca. Radi so mu obečali in so dejali, da bodo drevesa pogorelcu sami pripeljali, ker sam nima vprege in tudi ne močnih ljudi. Mati so Rožmana vprašali, čigav pob ga vodi. Ko jim je povedal, se jim je stožilo: „Andrejev sin si, ali atej kaj pišejo iz vojske?“

„Že dolgo nič več, ne vemo, ali so še živi ali ne,“ sem odgovoril. Moj oče so namreč bili od zadnje ofenzive na Piavi pogrešani in dolgo nismo vedeli, da so tam smrt storili. Stara mati so šli v shrambo in mi prinesli velik kos pogače in dejali: „Le jej in lepo vodi Rožmana!“

Šla sva naprej h Kajžniku. Tudi tu smo bili v sorodu in so me spraševali po očetu. Rožman pa je naprosil borovec. Dabila sva les, obečan tudi pri Albrehtu in Peku: „Ne veš, kdaj te zadene nesreča, zato je treba pomagati.“ Dospela sva k Rožcu. Tu so bili nekaj moj oče doma. Tu so se rodili in zrasli. Tu so dobili denar, da bi kupili kmetijo pri Črčeju. Gospodar je bil na vojski; zato so gospodarili spet moj dedej, močan mož, s košato, polno brado, ki so jo prepletale sive niti. Te so pričale, da dedej lezejo proti sedemdesetim letom. Obečali so dva borovca, dekli pa rekli, naj meni kaj dobrega prinese.

Pri Komanu sva našla samo mater s številnimi sinovi, ki so še vsi, razen enega, hodili v šolo. Mož je bil na Ruskem ujet. Lesa pa niso imeli. Tudi pri zadnji hiši v vasi nisva nič dobila, ker ni bilo gospodarja pri hiši. Posestnica se je primožila v Vidro vas in so od tam polje obdelovali, tu so pa imeli gostače.

Koračila sva proti Vogrčam. Rožmanu je bila vas še iz časov, ko še ni bil slep, dobro znana. Vedel je za vsako hišo in hlev, kako je zgrajen. Tudi gospodarje je vse poznal po glasu. Kakor hitro je kdo odprl usta, je že vedel, da je to Falinti, Lekša ali Nužl. Začel je takoj z njim pogovor. Potegnili je iz žepa svinjski mehur, poln tobaka. Devala sta si ga na „letre“ (v usta), krepko žvečila in pljuvala rjavo brozgo vsak na svoj kraj. Jaz sem pa pohlevno čakal, držeč za konec palice, da se je pogovor končal.

„Ženi me k Vilipu. Samo tam imajo zrel les in nama morejo kaj dati. Druge hiše so sami bajtarji,“ je dejal.

Res sem videl več manjših, po večini lesenih hišic, z majhnimi okenci. Med lesenim brunovjem so bili skladi z malto zamašeni in nato pobeljeni. Tako so bile stene hiš lepo progaste: rjavo bruno in bel pas malte v skladu. Tudi kot okvir okrog oken nabite deske so bile pobeljene.

Naprosila sva les pri Vilipu in ga dobila tudi pri Brezniku. Tudi kmetiji Gašper in Čom sta obečali borovce. Gospodarji so bili sicer na vojski, nadomestovale so jih pa žene ali sestre, ki so se izkazale usmiljene.

(Dalje prihodnjic)

Mirko Kumer

Slepi Rožman

postavil novo poslopje, ko nimam ne lesa ne denarja in sem tako slabo zavarovan?”

Pogorelci so bili zavarovani še v starih goldinarjih, s katerimi se pa v četrtem letu prve svetovne vojske ni dalo dosti kaj dobiti. Hudo je bilo za delovno silo, za žeblje in opeko, cementa in strešne opeke pa sploh ni bilo dobiti.

„Sem pač berač postal,“ je tožil Pongrač. „Še zemljo bom prodal in šel z ženo in hčerko za gostača, dokler me smrt ne reši.“

Sosedu so ga tolažili, da mu bodo pomagali z delom in blagom. Zemlje naj nikar ne prodaja, saj ima še hčerko, ki bo kmalu godna za ženitev in bi bilo škoda, če bi jo ob dom spravil. Les za gradnjo naj si pa po občini izprosi. Vsak kmet mu bo pripeljal en borovec in spet si bo postavil nov dom.

„Jaz za beračenje nisem, ne upam si koga prositi, naj mi kaj da. Mi je tako težko pri srcu, da ne spravim prošnje čez ustnice,“ je tožil bolni Pongrač.

„Bom pa jaz šel zate po občini les nabirat. Rad bi le koga, ki me bo vodil,“ se je oglašil „ta slepi Rožman“.

Slepi Rožman je bil občinski ubožec, ki je hodil od hiše do hiše. Imel je preskrbovalno knjižico, v kateri so bili zapisani vsi kmetje občine Blato. Pri vsakem imenu je stalo pripisano, koliko dni naj njegova hiša daje Rožmanu stanovanje in hrano. Rožman je hodil po „kvartirjih“ že več let. Dobro je poznal posamezne kmete cele občine. Zato je bil najbolj pripraven za prošilca lesa, kajti vedel je tudi, kako je v lesu zaraščeno. S Pongračevo hišo je vedno dober, ker je imel tam shranjeno svojo skrinjo. Stala je v obokani škopnici in k sreči ni zgorela. Zdaj se je hotel Pongračevim skazati hvaležnega in jim pomagati v sili.

„Le kdo te bo vodil?“ so menili ljudje.

spodnji konec palice in vprašal: „Kam pa hočete, da vas ženem?“

Rožman je povedal, h kateri hiši hoče in otroci smo ga rade volje vodili tja. Smilil se nam je, ker je bil slep. Vedel je grede pripovedovati zanimive storije iz preteklosti, kar smo mladi radi poslušali. Tako se mi je obetal z vodenjem Rožmana po občini kaj zanimivo doživeti.

Že zgodaj zjutraj sva se napotila čez naše polje na repeljsko pot. Prišla sva skozi Črčejeve jame v les Sivke, ki loči blaško od repeljskega polja. Rožman je vedel povedati, da včasih tega gozda ni bilo. Čez Blato se je Replje videlo s prostim očesom. V letih, ko so Francozi tod hodili in je bila po vaseh silna lakota, ljudje polja niso mogli več obdelovati. Takrat se je po oddaljenih njivah zasejal borovec in brančur. Enako med Vogrčami in Vidro vasjo. Glad je bil takrat tako hud, da so lačni za kos kruha dali celo njivo, da so se pred smrtjo vsaj še enkrat nasitili. Zato se še danes imenujejo njive, za katere so dali „štukelj“ kruha, „v štuklju“ in podobno. Ljudje so takrat spomladaj jedli samo še travo. Na blaškem razpotju so ležali mrličji z obrazom k zemlji. Ko so jih prišli pobirati in so jih prevalili na hrbet, so videli, da imajo v ustih polno trave tratnice. Bilo je brdko takrat. Vojska je pobrala vprežno živino. Ni bilo s čim orati niti nekaj sejati. Zato so tako radi imeli proso in bar, ker sta bila na majhnem semenu. Z enim piskričem prosa ali bara si nasejal kraj po štiri do pet birnov posetve.

Rožman mi je velel, naj ga naprej ženem na zahodni del vasi Replje. Prva številka je bila pri Zadnjaku. Smešno, zakaj ima zadnji na vasi prvo številko? Hišni gospodar pri Zadnjaku je bil tesarski mojster. Lesa nama ni mogel dati, ker ga ni imel, pač pa sva ga naprosila, da bo prišel k Pongraču in bo dal mere, kakoga lesa je treba.

Šla sva k sosedu Kazanu. Stara

Pred 10 leti je umrl slovenski politik, publicist in literat Mirko Kumer-Črčej

Vedno je bil zagovornik samostojnega političnega zastopstva slovenskega naroda

„Če le morem koristiti slovenski stvari, se rad žrtvujem,“ je dejal leta 1965 Mirko Kumer-Črčej, ko je veljalo postaviti glavnega kandidata za samostojno slovensko listo pri deželnozborskih volitvah. Kot podjurski kmet, komunalni in deželni politik, publicist in pisatelj je Mirko Kumer-Črčej s svojim delom zaoral globoko v povojno zgodovino koroških Slovencev, na podlagi katerega koroški Slovenci še danes uspešno kujejo svoje politično delo.

Pred 10 leti, 3. avgusta 1981, je umrl; zapustil pa je nedvomno pomembno narodnopolitično dediščino.

Mirko Kumer-Črčej je kot zaveden Slovenec, razgledan kmet in samouk kaj kmalu spoznal potrebe domačega človeka, ki ga je veljalo zastopati na komunalni in deželni ravni. Tako se je najprej odločil za kandidaturu na občinskih volitvah, kjer je bil takoj po urtnitvi iz ruskega ujetništva po letu 1945 izvoljen za podžupana (1950), pozneje celo za župana občine Blato. V združeni občini Pliberk je bil potem dolga leta podžupan. Kot zaupnik in odbornik Narodnega sveta se je tudi na deželni ravni zavzemal za samostojno zastopstvo slovenske narodne skupnosti. Tako je bil leta 1969 glavni kandidat Koroške volilne liste, ki sicer ni dosegla lastnega mandata, je pa dosegla ugleden volilni rezultat.

Od leta 1966 do 1971 je v Kmetijski zbornici zastopal slovenske kmete, ki so že tedaj samostojno nastopili z listo Skupnost južnokoroških kmetov, ki ima danes celo dva lastna zbornična svetnika v svojem stanovskem zastopstvu. Slovenskega kmeta

pa je zastopal tudi v okrajni kmetijski zbornici. Povsod je v javnosti spregovoril slovensko — tako tudi v Kmetijski zbornici. Zaradi tega je bil nešteto krat deležen nesramnih napadov nemških nacionalistov. S svojim samozavestnim in mirnim nastopanjem pa je dvignil ponos domačega človeka, ki je v njegovi osebi imel voditelja, ki mu je zaupal.

Mirko Kumer-Črčej je bil vedno prepričan, da je samostojna pot najboljša za koroške Slovence, čeprav so mu to mnogi tudi znotraj slovenske narodne skupnosti skušali oporekati. Zgodovina mu je dala prav. Predvsem v letih, ko so bila narodno-politično najbolj razburkana, je samostojnost preprečila hujšo asimilacijo slovenske narodne skupnosti, ki je trpela zaradi precejšnjega pritiska, za katerega so bile nena zadnje odgovorne tudi stranke.

Čeprav je imel vedno jasno in odločno politično linijo, je bil vedno sprejemljiv za vsakogar. Z veliko vnemo se je zavzemal za enotnost slovenske narodne skupnosti. V tem smislu so ga cenili tudi ljudje, ki so bili drugačnega političnega mnenja ali nazora, tudi iz tabora nemškogovorečega sodeželana. Za vse zasluge na komunalni in deželni politični ravni mu je zvezni predsednik Jonas podelil naziv ekonomskega svetnika.

Mirko Kumer-Črčej pa je bil tudi aktiven na gospodarski ravni. Tako je bil dolga leta član upravnega odbora Posojilnice Pliberk, kateri je 25 let predsedoval kot predsednik nadzornega odbora. Na kulturni ravni je deloval tudi kot predsednik Katoliškega prosvetnega društva Šmihel. Vedno pa je imel odprto uho za mladino, saj je bil tudi predsednik Združenja staršev na Slovenski gimnaziji.

Pomembna zapuščina Mirka Kumra-Črčēja je tudi njegovo literar-

no in publicistično ustvarjanje. Dolga leta je bil stalen dopisnik Našega tednika ter sodelavec slovenskih radijskih oddaj.

Pri Mohorjevi založbi je leta 1969 izšla tudi knjiga z naslovom „Po sili vojak“, v kateri je Črčej opisoval svoje rusko ujetništvo. V zadnjih letih je pisal svoje monumentalno delo — Vaško kroniko, v kateri je opisoval zgodovino in usodo svoje vasi Blato. Kronike ni mogel dokončati; prežgodaj je moral oditi od nas. Rokopis tega pomembnega in izredno zanimivega dela danes hrani njegova žena Roza, ki je vsa leta stala možu ob strani in mu pomagala povsod, kjer je potreboval pomoč, oporo in tudi posvet.

Dest let je zdaj že tega, odkar je za vedno zatisnil oči. Njegova dediščina, ki jo je zapustil koroškim Slovincem, pa vsekakor živi naprej. Njegova želja je vedno bila, da naj bi koroški Slovenci samostojno, samozavestno in pokončno nastopali

povsod tam, kjer velja zastopati svoje interese slovenske narodne skupnosti. Vztrajno se je trudil za obstoj slovenske narodne skupnosti in skušal to zavest vcepiti tudi drugim.

Mirko Kumer-Črčej je s krepkimi koraki prehodil svojo življenjsko pot, vedno v zavesti, da si je potrebno priboriti popolno enakopravnost slovenskega jezika in naroda z delom in trdom.

Silvo Kumer

Zvezni predsednik Jonas je imenoval Mirka Kumra-Črčēja za ekonomskega svetnika. Tedanji deželni glavar Hans Sima mu je predal listino ob navzočnosti poslancev Lubasa in Ogrisa ter pliberškega župana Kristana (z leve).

V Kmetijski zbornici je Mirko Kumer-Črčej (na sliki levo v peti vrsti) zastopal slovenskega kmeta od leta 1966 do 1971. Kot prvi je tam spregovoril v slovensčini.

10. oktobra 1964 so v Dobu otvarjali Podjursko železnico. Mirko Kumer je pozdravil zveznega predsednika dr. Schärfa (na sliki levo, s hrbtne strani) v obeh deželnih jezikih. Bil je pravi ljudski tribun, ki je odločno zagovarjal pravice slovenskega naroda.

Piše Lev Detela

Solidarnostni kulturni večer na Dunaju

30. julija so avstrijski in slovenski umetniki v dunajskem gledališču THEATER AM PETERSPLATZ, kot smo napovedali, priredili solidarnostni večer za Slovenijo. V nabit polni dvorani sredi mestnega središča je več sto gledalcev sledilo pisanemu traku publicističnih, literarnih in glasbenih prispevkov iz peres slovenskih, a tudi avstrijskih avtorjev.

Na zanimivi prireditvi v znamenju poetičnega pa tudi simboličnega naslova ZVEZDA PRI ZVEZDI, TODA VLADA DAN so dunajske igralke in

prelomov. Poudaril je humana, protivojna prizadevanja številnih pisateljev pri oblikovanju novega položaja v Srednji Evropi in na Balkanu. Ta se bo konsolidiral komaj tedaj, ko bo svet priznal tudi malim, zapostavljenim narodom primarno pravico do samoodločbe in popolne samostojnosti. Predavatelj je prebral tudi izbrane odlomke iz nemško napisanega Slovenskega vojnega dnevnika, ki je nastal v času krize na terenu samem. Z značilno pesmijo Slovenska parabola je v slovenščini in

igralci Oda Thormeyer, Karl Ferdinand Kratzl, Magdalena Knapp Menzel, Bláženka Arnič in Janez Miklič predstavili pestro panoramo novejšega slovenskega pesništva. Kot v gledališču življenja se je v režiji Otta Jekla zvrstil niz besedil od Srečka Kosovela, Franceta Balantiča, Edvarda Kocbeka, Mateja Bora, Stanka Majcna, Gregorja Strniše, Daneta Zajca, Svetlane Makarovič do Gustava Januša in še koga. Ana Pucar-Jerič je zapela tekste Kajetana Koviča, Alojza Gradnika in Župančičev prevod Lermontova, ki sta jih uglasbila Benjamin Ipavec in Blaženka Arnič, ki je pevko spremljala na klavirju. V posebnem delu so izvedli kompozicije Alojza Srebotnjaka, Mihaela Rožanca in Marka Miheva.

V uvodnem govoru je Lev Detela opozoril na pomen kulture v času sedanjih evropskih družbenopolitičnih

Številni častni gostje so prišli, med njimi tudi vice-kancler dr. Erhard Busek.

nemščini nastopila Milena Merlak, avstrijski avtorji Peter Paul Wiplinger, Franz Krahberger in Wolfgang Mayer König pa so brali lastne tekste, s katerimi so se solidarizirali s Slovenijo.

Prireditve so se udeležili visoki politični gostje, med drugim avstrijski vicekancler dr. Erhard Busek, ki je s posebno pozornostjo sledil predstavitvi pretresljive protivojne črtice Ivana Cankarja Otroci in starci. Uspeli dunajski večer, na katerem je širša avstrijska javnost manifestirala izredno solidarnost s Slovenijo, sta pripravila Slovenski kulturni center na Dunaju in Svetovni slovenski kongres, podprli pa so ga igralci dunajskega gledališča Ensembletheater, slovenske študentke in študentje na Dunaju, avstrijska visokošolska zveza, podjetje Gorenje, Adria-banka, Mohorjeva založba, kulturno društvo Ivan Cankar, dom Korotan in drugi.

Že 40 let dela Mohorjeva tiskarna v zadovoljstvo svojih poslovnih partnerjev

Tiskarna Mohorjeve je začela delovati 1. avgusta leta 1951 in tako danes lahko s ponosom kot sodobno opremljen obrat praznuje 40-letnico obstoja. Mohorjeva danes daje nad sto nastavljenecem delovna mesta od teh je zaposlenih 25 samo v tiskarni. Mohorjevo tiskarno že leta uspešno vodi Hanzi Isopp, ki si je v zadnjih letih skupno z ravnateljem Mohorjeve dr. Antonom Korenom intenzivno prizadeval, da je danes tiskarna na najvišjem nivoju in nudi svojim kupcem oziroma poslovnim partnerjem kvalitetno blago po zmernih cenah.

Tako je Mohorjeva tiskarna v zadnjih treh letih vložila samo v stavnico nad 3 milijone šilingov, tako da je danes sposobna, prevzeti tudi diskete drugih založb, jih konvertira in naredi končno tiskovino. V nekaj mesecih pa bo imela Mohorjeva tudi najmodnejši stroj za dvoobarvni tisk, tako da bo lahko ustregla željam naročnikov. Pred kratkim pa je Mohorjeva tiskarna opremila tudi knjigovoznico z novim zgibalnim strojem, za katerega so odšteli okrog milijon šilingov. Ker je tiskarna sodobno opremljena in deluje v zadovoljstvo naročnikov, ji tudi nikoli ne zmanjka dela. Zaradi vse večjih investicij, ki so potrebne, da je tiskarna

lahko konkurenčna na trgu, bodo potrebne tudi podporne strani dežele in države, kot jih dobivajo tudi druge tiskarske hiše. Tozadevna prizadevanja zastopnikov Mohorjeve so bila medtem na Koroškem pri deželni vladi pozitivno sprejeta, za prihodnje leto so zagotovili tudi določena finančna sredstva. Zagotovila kakšno finančno podporo s strani zveze pa doslej še ni bilo možno dobiti. Kot pravi ravnatelj Mohorjeve dr. Anton Koren, brez subvencij dolgoročno ne možno biti kos veliki konkurenci na trgu, kajti tehnologija se hitro napreduje, da so vedno znova potrebne investicije nove, sodobne stroje, katerih

Za tekste brez napak skribta Stanko Maršič (slika) in Toni Hornböck.

Gospod Jože Woschitz vodi oddelka knjigovoznice.

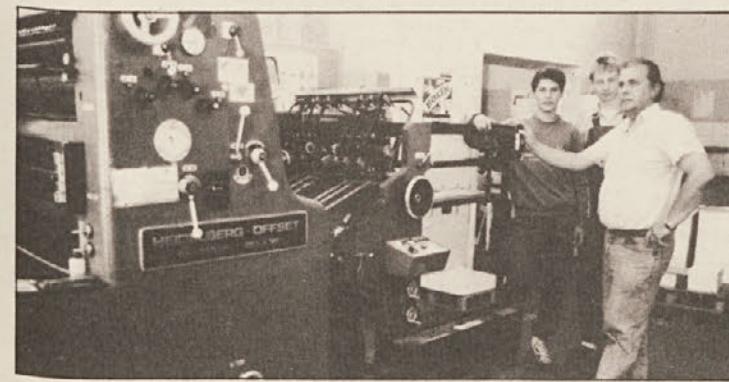
Šef tiskarne Hanzi Isopp

Jože in Milana Blažej se trudita za stranke in poslovne partnerje.

V stavnici delajo danes že z najsodobnejšimi računalniki.

Dva vajenca ima pod svojim varstvom „tiskarski mojster“ Lado Hajnžič.

seveda ni možno kriti s tržnimi cenami. Načelo Mohorjeve tiskarne je vedno bilo, da bi bila v službi svojih poslovnih partnerjev in da bi zadovoljila njihove specifične interese. Tiskarna je pred nedavnim odprla tudi oddelke za zunanjo prodajo, za katerega ji je uspelo pridobiti strokovnjaka Milana Blažaja. S tem je dokazala, da se trudi za izboljšanje ponudbe in pa tudi za servis poslovnim partnerjem. Mohorjeva tako upa, da ji bo v prihodnje uspelo pridobiti še več poslovnih partnerjev iz domačih podjetij. Danes tiska Mohorjeva slovenske tednike in mesečnike, med njimi Naš tednik, Nedeljo, Družino in dom, knjige iz samozaložbe, šolske knjige, brosure ter razne druge tiskovine kot na primer formularje, vzorce, vizitke, plakate in skoraj vse drugo. Za svetovanje in strokovni lay-out (oblikovanje teksta) je že dolga leta pristojni Jožej Blažej, ki vodi stavnico, za montažo pa Jože Ottowitz. Med najstarejšimi in s tem seveda najbolj zvestimi nastavljenec Mohorjeve tiskarne so Jože Woschitz, Lado Hajnžič, Mihi Blüml in Ani Dersula.

Od časa obnove leta 1947 do danes je izšlo v tej hiši v Celovcu nad 1,800.000 slovenskih knjig in publikacij, kar ne priča le o aktivnosti in prizadevnosti ljudi v tej hiši, ampak je tudi dokaz dobre volje številnih pisateljev in kulturnih delavcev ter izdajateljev raznih publikacij, ki so do danes delali s to priznanim ustanovo.

Kratek pregled zgodovine Mohorjeve tiskarne

Januarja leta 1950 je bila v prostorih Mohorjeve v Celovcu zgodovinska seja odbora, pri kateri so odborniki spoznali, da je nujno potrebna lastna tiskarna. Prostori so bili na razpolago, prav tako tudi koncesija. Ta dan je padla tudi odločitev, čeravno takrat niso bila zagotovljena nikakršna finančna sredstva. Leta 1951 je Mohorjeva kupila na Dunaju star tiskarski stroj in je naročila pisave, omare, rezalni stroj, zgibalni stroj in peč za topljenje svinca. Pri slovenskih kmetih je bilo potrebno kratkoročno zbirati posojila.

1. avgusta leta 1951 je tiskarna začela obratovati. V Nedelji z datumom 12. avgust 1951 je bilo razbrati: „To je prva številka, ki smo jo tiskali v Mohorjevi tiskarni.“ V tem času je bilo poslovanje Mohorjeve tiskarne pasivno. Brez pomoči in podpore ameriških udov in dobrotnikov Družbe sv. Mohorja ne bi bilo možno prestati prvih let delovanja. Tako so bili sprva kriti vsaj stroški za stroje, vse drugo pa si je Mohorjeva tiskarna morala zaslužiti in pridelati sama. Leta 1952 je Mohorjeva začela s tiskom Našega tednika, izseljeniškega glasila Naša luč in mladinskega časopisa Mladi rod. To leto je Mohorjeva prvič zaključila z dobičkom, ki je znašal šil. 78.000,—. Takrat so nekateri odborniki zagovarjali misel, da bi tiskarna postala lastno gospodarsko podjetje ter da bi se izključila iz Mohorjeve družbe.

Od leta 1951 naprej je Mohorjeva vodila tiskarno, založbo, knjigarno in trgovino s papirjem.

Od časa prenovitve leta 1947 do danes je Mohorjeva izdala nad 1,800.000 slovenskih knjig in publikacij, to pa od knjig iz samozaložbe preko šolskih knjig, molitvenikov. Poleg tega se v tej hiši tiskajo razni tedniki in mesečniki ter druge raznovrstne tiskovine. Danes je tiskarna Mohorjeve sodobno opremljena in tako nudi svojim poslovnim partnerjem kvalitetne tiskovine po ugodnih cenah.

-stih-

T
A
T
E
D
E
N
V
R
A
D
I
U

PETEK, 9. avgust
800 let Spittal ob Dravi —
spominska razstava.

SOBOTA, 10. avgust
„Od pesmi do pesmi —
od srca do srca.“

NEDELJA, 11. avgust
6.30—7.00 Dobro jutro
na Koroškem. — Du-
hovna misel (mag. Mir-
ko Isop).
18.10—18.30: Dogodki in
odmevi.

PONED., 12. avgust
Železna Kapla po
„Obirju“.

TOREK, 13. avgust
Partnerski magazin.

SREDA, 14. avgust
Glasbena sredo.
21.05—22.00 Koncert
Gallusovih pesmi.

ČETRTEK, 15. avgust
06.30—07.00 Praznična
(P. Zunder).
18.10—18.30 Praznična
(P. Zunder)

„Oseba in delo“

v petek, 16. 8. 1991

Pojem dela je — še zlasti za ljudi, ki so živel v socialistični družbeni ureditvi — zelo obremenjen. — Na račun besede se je razvila prava „mistika dela“. Je delo izvor nove vrednote, kot pravi Marx, ali je še kaj drugega? Kdaj je plača, ki jo prejme delavec, pravična? Je treba delavcu vrniti vrednost, ki jo je s svojim delom ustvaril ali pomnožil? Imenujemo delo samo neposredno udeležbo pri proizvodnji blaga ali je delo tudi vzgoja, učenje, raziskovanje . . . ?

Na ta in druga vprašanja išče odgovor dr. Anton Stres, avtor knjige „Oseba in družba — pregled katoliškega družbenega nauka“.

BOROVLJE

KONCERT
ob 10-letnici Moškega pevkega zbora Slovenskega prosvetnega društva „Borovlje“

Čas: v soboto, 17. 8., ob 19. uri
Kraj: pri Cingelcu na Trati
Po koncertu PLES z grilanjem!

SELE/SEDLCE

ŽEGNANJE
ob 40-letnici kapele na Sedlcah

Čas: v nedeljo, 18. 8. 1991

ob 9. uri 1. maša
ob 10. uri pranganje
nato še ena maša

Ob tej slovesnosti prideta tudi dva misijonarja — Danilo Lesjak in Gusti Horvat (Ruanda/Zaire)

BOROVLJE

Premiera igre:
„SLEHERNIK“ (Jedermann, H. v. Hoffmannsthal)

Čas: v soboto, 10. 8., ob 20. uri
Kraj: pri Cingelcu na Trati
Nastopa igralska skupina SPD „Borovlje“
Ponovitev igre v nedeljo, 11. 8., ob 20. uri
pri Cingelcu na Trati

SV. MESTO (Žvabek)

SREČANJE VIŽARJEV
Čas: v nedeljo, 11. 8., ob 14. uri
Kraj: na Svetem mestu
Prireditelj: KPD „Drava“ v Žvabeku
Vižarji prisrčno vabljeni, da se aktivno udeležijo tega srečanja in zalgrajo nekaj poskočnih viž.

OBIRSKO

KONCERT — v nedeljo, 11. 8., ob 13.30
Kraj: pri Župancu na Obirskem
Nastopata: Fantovski kvartet iz Šmarjete v Rožu in Alpentrio Zeltweg iz Štajerske

9. TEKMA KOSCEV

Čas: v nedeljo, 25. 8., ob 14. uri
Kraj: pri Jerebu na Obirskem
Za razvedrilo bo poskrbel „St. Ulricher Trio“
V primeru slabega vremena bo tekma v nedeljo, 8. septembra ob istem času!
Prireditelj: Alpski klub „Obir“

Mlada Enotna lista (MEL) namerava izdati svoje glasilo.

Namen lista bo, da predstavimo mladinsko delovanje v naših občinah.

Imena listu še nismo izbrali. Zato Vas naprošamo, da ne štedite z domisljicami in jih takoj pošljete na: MEL, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Če želite, da bo list objektivni, nam posredujte Vaše misli, želje, kritike . . . ! — Torej, kogar srbijo prsti, naj ne odlašaja s pisanjem! Če ne bo Vaših prispevkov, boste morali brati našo enolončnico.

Adrian Kert
Martin in
Zalka Kuchling

ŠT. PAVEL

ROMANJE TREH DEŽEL V ŠT. PAVEL
pred konviktom, v soboto, 17. avg. 91

Spored:

7.30 prihod avtobusov in avtomobilov
9.00 vaje za zборе
10.00 pevska vaja pred sv. mašo
10.30 sv. maša
12.30 srečanje udeležencev na sejmišču
13.00 — 14.00: odhod
Važno: Vsaka župnija naj pravočasno organizira avtobuse!!!

KOROŠKI VEČER —

„Dazöhl (nix) von daham“

Nastopajo:
Bernhard Bünker, pesnik; Manfred Gfrerer, kitarist; ansambel Korenika, Šmihel

Čas:
v soboto, 10. 8. 1991, ob 20.30 uri

Kraj:
gostilna Woschitz na Muti (Rožek)

Prireditelj:
KD „Peter Markovič“ v Rožeku

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA
KNJIŽNICA

Mikschallee 4, 9020 Celovec
telefon (04 63) 32 3 85

Knjižna zbirka „S prvo malo enciklopedijo do učenosti“

Na kolesih in krilih. — Murska Sobota: Pomurska založba, 1990. — 87 str.: barvne ilustr.

Narava. — Murska Sobota: Pomurska založba, 1990. — 87 str.: barvne ilustr.
Nebo in zemlja. — Murska Sobota: Pomurska založba, 1990. — 87 str.: barvne ilustr.

Neutrudne živali. — Murska Sobota: Pomurska založba, 1990. — 87 str.: barvne ilustr.

Od jutra do jutra. — Murska Sobota: Pomurska založba, 1990. — 87 str.: barvne ilustr.

Življenje v vodi. — Murska Sobota: Pomurska založba, 1990. — 87 str.: barvne ilustr.

OBVESTILO: Slovenska študijska knjižnica bo meseca avgusta zaprta!

KATOLIŠKA OTROŠKA
MLADINA
išče od 1. sept. 1991
tajnico oz. tajnika

Morda iščeš tudi ti

- zanimivo dejavnost, polno sprememb, pri kateri lahko razvijaš svoje sposobnosti (npr. izdeluješ pripomočke za otroško delo, pripravljajš prireditve oz. otroške praznike, prirejaš šolanja voditeljev, gojiš stike s sodelavci v farah, s škofijskim vodstvom . . .)
- delo s skupino častnih sodelavcev
- naloge, ki te izzivajo in bogatijo
- možnosti za samostojno delo

Iščemo nekoga, ki

- je kreativen in ima fantazijo
- ima zaključeno šolsko oz. poklicno izobrazbo
- ima praktične izkušnje z otroškimi skupinami
- najvažnejše pa je: da ima veliko veselja in energije za delo!

Če se zanimaš za to delo ali če koga poznaš, ki se za to zanima, se prikladi pismo (s prošnjo za nastavitev, življenjepisom, spričevalom) do 30. 7. 1991 pri Katoliškem delovnem odboru, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec/Klagenfurt.
Če te bomo našli, te ne bomo več iskali!

SLOVENSKO PROSVETNO
DRUŠTVO „RADIŠE“

DRUŠTVENI IZLET
15. AVGUSTA 1991
Naravni čar obirskih jam

6.00 Odhod z Radiš (kulturni dom): pristop tudi v Verovcah, Tucah in Lipici.

7.00 Sv. maša v romarski cerkvi Marija v Trnju v Železni Kapli — mašuje žpk. Leopold Zunder. Pri maši pojejo radiški pevci.

8.00— 9.00 Možnost za zajtrk v hotelu Obir.

9.15 Odhod iz Železne Kaple k obirskim jamam. Ogled in razlaga obirskih jam.

12.45 Povratek v Železno Kaplo. Vožnja na Obirsko.

13.30 Skupno kosilo v gostilni Haderlap, pd. Kovač.

15.00 Sprehod pod Korškimi pečnami do gostilne Franci. Družabnost — igra Duo Robnik.

19.00 Vožnja preko Šajde v Sele. Po želji večerja v gostilni Trki.

22.00 Povratek.

23.00 Vrnitev na Radiše.

Prijave sprejemajo: Tomaž Ogris (39150), Andrej Lampichier (392613) in Nužet Wieser (39129). Ob prijavi je treba plačati šil. 150.— za kosilo in vstopnino. Stroške za vožnjo in del vstopnine krije društvo. Opozorjamo vas, da otrokom pod 6. letom starosti ni dovoljen vstop v obirske jame. Vsi prisrčno vabljeni!

SODALITAS

Dom v
Tinjah

Telefon:
(0 42 39) 26 42
9121 Tinje

od petka, 16. avg., od 14. do 19. ure, soboto, 17. avg., od 9. do 19. ure, do nedelje, 18. avg., od 9. do 12. ure
Tečaj za spretno roke: REZBARSTVO — ZAREZOVANJE, nem.
Voditelj: Dietmar Wrießnig, Pliberk

v ponedeljek, 19. avgusta, ob 20. uri
Dobrodelni koncert za vojne žrtve v Sloveniji
Nastopa: Bruno Petrischek — klavir

od nedelje, 25. avg., od 15. ure do sobote, 31. avg., od 19. ure
SLIKANJE IKON
Voditeljica: Anica Vrečar

v nedeljo, 1. septembra
Vožnja na ogled pasijona v Šmarjeti na Gradiščanskem

v soboto, 7. septembra
Vožnja na razstavo „INKA PERU“ v Schloßmuseum Linz (Indijanska kultura preko tri tisočletja)
Prijave: do 20. avgusta

od sobote, 14. septembra, od 10. do 19. ure do nedelje, 15. septembra, od 10. do 15. ure
Intenzivni tečaj: ZDRAVSTVENA MASAZA, nem.

(Shiatsu, akupresura . . .)
Voditelj: mag. dr. med. Christian Kobau, Beljak

od nedelje, 29. septembra, od 18. ure do srede, 2. oktobra, do 13. ure
Duhovne vaje za duhovnike: DUHOVNIK — VZGOJITELJ
Voditelj: Tone Ciglar SDB, Ljubljana

GALERIJA TINJE
Razstava del Margarete Mischkulnig (Mešana tehnika) Razstava je odprta do 3. septembra 1991

BILČOVŠ

TENIŠKI TEČAJ

Vodi: Borut Okorn iz Ljubljane
INFO: 04228/2983

Cena: 10 ur — 300 šil. (za dve do štiri osebe), za člane popust!
Prireditelj: SPD „Bilka“ v Bilčovsu

SELE-BOROVNICA

GASILSKA VESELICA

v okviru selskega žegnanja

Čas: v nedeljo, 18. 8., ob 12. uri

Igra: Ansambel „Sava kvintet“

ŽVABEK

MAGIČNO-HUMORISTIČNA REVIIJA S SKUPINO „KELLNERS“ iz Prage
(kulturno umetniška skupina iz ČSFR iz Prage)

v sredo, 7. 8., ob 20.30 v farni dvorani v Žvabeku
Prireditelj: KPD „Drava“ v Žvabeku

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik in izdajatelj): društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga zastopata predsednik dr. Matevž Grlic in osrednji tajnik mag. Marjan Pipp, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.

Uredništvo: Silvo Kumer (glavni urednik), uredniki Heidi Stigler, Marjan Fera, Vincenc Gotthardt, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26. NAŠ TEDNIK izhaja vsak petek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec; telefon uredništva, uprave in oglašnega oddelka 04 63 / 51 25 28-0.

Naš zastopnik za Jugoslavijo: ADIT, Gionarjeva 8, 61000 Ljubljana, tel.: 061 / 32 97 61.

Letna naročnina: Avstrija 350.— šil., Jugoslavija 900.— Din., ostalo inozemstvo 550.— (800.— šil. zračna pošta), posamezna številka 8.— šil. (20.— Din.).

38. celovski mednarodni sejem

Vsakemu svoj „cukrček“

38. mednarodni sejem v Celovcu od 17. do 25. avgusta bo tudi letos velepriredeitev, krojena za področje Alpe-Jadran.

Na Celovškem sejmu 1991 bo razstavljajo približno 900 firm na površini 90.000 m².

Širok spekter ponudbe sega od kmetijstva z razstavo živali, preko gradbeništva, tja do gospodinjstva in mode.

Prvič bo na sejmu razstavljalo partnersko mesto Wiesbaden, in sicer pod geslom „V Wiesbadnu je lepo živeti, obisk Wiesbadna se vedno plača“.

Veliko zanimanje kažejo tudi obiskovalci iz Slovenije in Italije. Zaradi tega bo Celovski sejem, skupaj s turističnimi agencijami, poskrbel za ugodne ponudbe.

Tudi brezplačni avtobusni prevoz z vseh javnih parkirišč do sejmišča ter ugodnejše ponudbe avtobusna karta-vstopnica sodijo k servisu, ki ga nudi letošnji Celovski sejem.

DIE sb GRÜNIDEE HEILBRONNER®-PFLASTER

■ Das exklusive Pflaster mit den runden Kanten. Der ideale und umweltfreundliche Belag für Ihren Hof und „rund ums Haus“.
Farben: grau, braun, herbstlaub, sandsteinfarben.

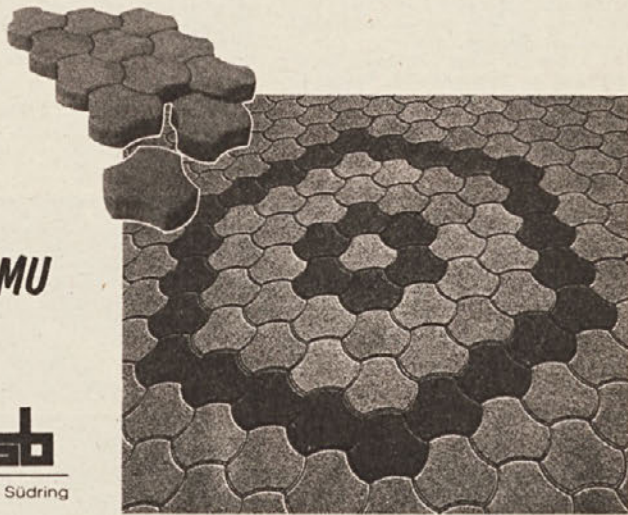
Obiščite nas na CELOVŠKEM SEJMU na prostem,

blok H, mesto 2

■ Bei Ihrem Baustoffhändler oder bei

SEMMELOCK sb

9020 Klagenfurt, Stadlweg 30 – Südring
Tel. (0 46 3) 32 3 59-0

Neue Grün-Ideen für noch schönere Außenflächen

Semmelrock erweitert seine „sb-Grünidee“ um das neue, Exklusive „Stein + Design“-Programm. Von der Gartengestaltung bis zur Stadtmöblierung bleibt kein Wunsch offen.

Dieses neue Programm bietet ideale Voraussetzungen, den eigenen

Garten noch schöner und abwechslungsreicher anzulegen.

Das Programm besteht aus Pflastersteinen und Platten. Von rustikal bis hin zur modernen Sachlichkeit reicht die Palette. Dafür stehen neue Namen wie Siena 2, La Linia und Il Campo.

Je sechs verschiedene Steinformate bilden bei Siena 2 und La Linia die Grundlage für ein unbegrenztes Gestaltungsrepertoire. Passend zum La-Linia-Pflaster gibt es exklusive

Gartenplatten.

Von elegant bis rustikal reicht auch die Vielfalt der Oberflächen, Farbnuancen und Strukturen. Ein weiteres Element ist der Multibloc (Stufenelemente) für vertikale und horizontale Befestigungen.

„Stein + Design“ steht aber auch für den Anspruch, gut gestaltete und funktionelle Produkte für die öffentliche Freiraumgestaltung, das Umfeld von Industrie- und Verwaltungsbauten und natürlich für das unmittelbare

re Wohnumfeld anzubieten.

Neu geschaffen wurden auch die Stadtmöblierungsprogramme Bell-Austria und Avenue. Sie umfassen Poller, Abfallbehälter, Fahrradständer, Bänke, Leuchten und Pflanzsysteme.

Das und vieles mehr finden Sie in der neuen Gestaltungsbroschüre „Die sb-Grünidee“ von Semmelrock sb. Fordern Sie „Die sb-Grünidee“ an; bei Semmelrock sb, Klagenfurt.

Ekološko pravilno izkoriščanje vodne energije spada med najbolj odgovorne naloge avstrijskih Dravskih elektrarn (ÖDK). Z veliko vneto poskušajo tehniki smotno povezati ekologijo in ekonomijo. Predstavitev delovanja ÖDK si lahko ogledate na eni izmed razstavnih stojnic. (+)

ÖDK: Z energijo za okolje

Elektronski portret firme „Drauconsulting“ v ÖDK paviljonu — velika tombola — informacijski dan za koroške občine.

ÖDK in Drauconsulting se predstavljata kot visoko tehnizirani firmi, ki sta odgovorni za dolgoletne izkušnje pri reševanju vprašanj na energetskem in ekološkem področju. Informacijske table in konkretni ukrepi dopolnjujejo elektronski portret firme. Na priljubljeni ÖDK-tomboli je za prvo mesto pripravljena hipermoderna ura, pa tudi druge nagrade.

Višek predstavitev ÖDK in Drauconsulting na Celovškem sejmu pa predstavlja informacijski dan za občine, v torek, 20. avg., v dvorani 5, katerega organizira ÖDK v sodelovanju z ORF. Tukaj se lahko zastopniki koroških občin obsežno seznanijo z novimi ekološkimi tehnologijami. Razen tega bo prisoten tudi priznan znanstvenik univ. prof. dr. Gerhard Faninger, ki bo odgovarjal na vsa vprašanja. ÖDK se veseli, da vas bodo lahko 20. avg. pozdravili v svojem paviljonu na Celovškem sejmu!

Poljedelstvo je življenje

Veliko novega na posebni razstavi Kmetijske zbornice! Na eni strani ponujajo potrošniku možnost, da spozna ponudbe koroškega kmetijskega trga (dvorana 17), na drugi strani pa so na zemljišču Kmetijske zbornice razstavljeni proizvodi najrazličnejših vrst.

Tako bo otroški živalski vrt gotovo prava senzacija za najmlajše. V tem živalskem vrtu pridejo otroci do tesnega stika z domačimi živalmi.

Medtem ko otroci spoznavajo živali,

gredo lahko starši na ogled po sejmskih stojnicah. Vsak zase bo našel kaj zanimivega, in sicer na različnih razstavnih prostorih, kjer predstavljajo npr. prašičerejo, ovčerejo ali npr. čebelarstvo, kjer si kot zanimivost lahko ogledate notranjost naseljenega panja. Kažete zanimanje za AOP (avtomatska obdelava podatkov — EDV) v poljedelstvu, ali za ekološko tehniko? Morda pa vas zanimajo poljedelski stroji — strojni

korček bo prisoten. Koroška podeželska mladina pa se bo predstavila na sejmu pod geslom „šege“.

Tudi za telesno dobrobit bo poskrbljeno. Na stojnici „koroškega kmetijskega trga“ bodo pripravljene kakovostni izdelki, kot npr. meso planinskega vola, kvalitetnih svinj in jagenj.

Vratar Katnik je bil nepremagljiv

Železna Kapla — Bilčovs 0:0

Železna Kapla: Rus 4, Baloh 4, Rozman 4, Köck 3, Kukovica 5, Šporn 4 (85. Schorli 0), Ivanciuk 2 (46. Ošina 5), Reinwald 5, Germačnik 4, Jenschatz 4, Wicher 5;
Bilčovs: Katnik 6, J. Kuess 4, Schlemitz 4 (46. G. Schaunig 4), Schellander 5, Rauter 4, Weichboth 5, Partl 5, Ogris 4, W. Kuess 4, Quantschnig 4, Hartl 4 (66. Fischer 0);
Železna Kapla: 300 gledalcev
Sodnik: Oberwurzer (zelo dober)

Bilčovščanom je manjkalo poškodovani igralca Sigi Hobel, Kapelčanom pa so manjkali kar štirje standardni igralci (Preschern, Kuchar, Kaschnig in Grubelnik). Kljub temu se je razvil derbi tipičnega značaja, namreč zelo razburljiv in borben. Kapelčani so precej napadali bilčovska vrata, vendar je bil tokrat vratar Katnik nepre-

magljiv. V drugem polčasu je trener Kapelčanov Jože Fera nekoliko spremenil postavbo (Baloh v sredino) in s tem je postal pritisk Kapelčanov še večji. Dobre priložnosti za Kapelčane so se vrstile (Germačnik, Wicher, Jenschatz, ...), vendar jih niso znali izrabiti oz. jih je vratar Katnik pravočasno prekinil. Zadnjo priložnost pa je zapravil Bilčovščan Fischer. Kot po navadi, se je derbi končal neodločno.

Grubelnik in Kuchar spet v ekipo

Ta teden gostujejo Kapelčani v Liebenfesu, ki je na domačih tleh precej nevaren. Trenerju Feri bosta spet na razpolago Grubelnik (bil je začasno izključen) in verjetno tudi Kuchar. Preschern in Kaschnig pa sta težje poškodovana. Ker so se novi igralci, pa tudi rezervni igralci dobro vključili v standardno moštvo, je trener o točki v Liebenfesu prepričan.

Z mirno vestjo v Št. Lenart

„Bilčovs si je zaželjeno točko v

← Peter Reinwald (iz Galicije je prišel h Kapelčanom) je že na prvi prvenstveni tekmi dokazal izredno borbeno igro ter mnogo prispeval k dobri igri Kapelčanov.

Železni Kapli priboril, zdaj pa name-rava osvojiti v Št. Lenartu kar dve," je dejal trener Sigi Hobel. Sam še naprej ne bo igral (težje poškodovan); enako je tudi s Schlemitzem, ki se je poškodoval na zadnji tekmi. Ker pa so drugi igralci in predvsem vratar Katnik dobro razpoloženi, se bo ekipa z mirno vestjo odpeljala na temo v Št. Lenart.

Sredinski igralec in režiser Kapelčanov Charli Preschern je dva dni pred derbijem hudo zbolel (odstopila mu je mrežnica — Netzhautablösung). Po dolgi operaciji se mu je stanje nekoliko izboljšalo, vendar Charli

trenerju Feri dolgo ne bo na razpolago. Na tem mestu mu želimo vse najboljše in hitro okrevanje!

Podliga vzhod

1. Žrelec	1	1	0	0	4:0	22
2. Kotmaravas	1	1	0	0	3:0	2
3. Liebenfels	1	1	0	0	2:1	2
4. Borovlje	1	1	0	0	1:0	2
5. Velikovec	1	1	0	0	1:0	2
6. Vetrinj	1	0	1	0	1:1	1
7. Št. Andraž	1	0	1	0	1:1	1
8. Bilčovs	1	0	1	0	0:0	1
9. Železna K.	1	0	1	0	0:0	1
10. Oberglan	1	0	0	1	1:2	0
11. Žitara vas	1	0	0	1	0:1	0
12. Mostič	1	0	0	1	0:1	0
13. Št. Lenart	1	0	0	1	0:3	0
14. ASV	1	0	0	1	0:4	0

Nepričakovano visoka zmaga Globašanov

Labot — Globasnica 0:3 (0:0)

Globasnica: Preitenegger 3, Wautsche 3, Fera 4, G. Sadjak 4, Zankl 4, Ch. Micheu 4, E. Pajanič 4, Pleschgatternig 4, Hren 4, Kordes 3 (80. P. Sadjak 0) Schatz 3 (72. Silan 0)

Labot: 250 gledalcev

Sodnik: Rupitsch (povprečen)

Strelici: E. Pajanič (53. in 60.), Kordes (71.)

Težavna, a zaslužena zmaga Šmihelčanov

Šmihel — Frantschach 2:0 (1:0)

Šmihel: Leitgeb 4, Ch. Eberwein 3, Schein 4, Buchwald 3, Gros 4, Klančnik 4, Wriesnig 3, Figoutz 4, Rup 3, Krewalder 3 (60. E. Berchtold 2)

Šmihel: 150 gledalcev

Sodnik: A. Krapinger (zelo dober)

Strelici: Figoutz (36.), Krewalder (55.)

Prva prvenstvena tekma Šmihelčanov pod trenerjem Gostenčnikom je potekala kar precej borbeno in brez hudih prekrškov. Nova (mlada) šmihelska ekipa se je povsem držala navodil trenerja, kar se je izrazilo v rezultatu. Zmaga je bila sicer zaslužena, vendar tudi nekoliko srečna. Tako so gostje ob začetku drugega polčasa precej ogrožali šmihelska vrata, a brez uspeha. Po drugem zadetku pa so Šmihelčani brez hujših težav pomirili igro ter zasluženo osvojili prvi dve točki v novi sezoni.

Gostenčnik: „Tudi proti Dobrli vasi z isto ekipo!“

„Moštvo iz Dobrle vasi sicer visoko cenimo, vendar se je ne bojimo," je dejal trener Gostenčnik, ki bo igral z isto mlado postavbo kot proti Frantschachu. Mnogo trener pričakuje od napadalca Figoutza (prišel je iz Sinče vasi) in od vratarja Leitgeba, ki zelo pomirljivo vpliva na celotno ekipo. „Sploh je Leitgeb zelo zgleden in perspektiven vratar, kakršnega si želi vsaka ekipa," ga je pohvalil Gostenčnik.

Selanom je zadoščalo 20 minut

Sele — Welzenegg 3:1 (0:1)

Sele: E. Oraže 3, Radosavljevič 3, Božič 4, Jug 4, F. Oraže 4, M. Mak 4, A. Mak 3 (46. Z. Oraže 4), Travnik 4, N. Hribernik 3, A. Oraže 5, M. Oraže 4;

Sele: 250 gledalcev

Sodnik: Stauber (povprečen)

Strelici: Travnik (70. 11-m), A. Oraže (72. in 80.)

Ahim Oraže — če mu uspe gol, je vedno nevaren tudi za drugega.

Selan so začeli tekmo zelo nesrečno, kajti legionar Radosavljevič je okrog 10. minute nesrečno odbil žogo v lastni gol. Nato so Selani sicer precej napadali, vendar brez za-

detkov. Šele v 70. minuti je trener in igralec Nanti Travnik iz 11-metrovke rezultat izenačil. Nekaj minut pozneje pa je sledil veliki nastop napadalca Ahima Oražeja, ko je tekom sedmih minut dvakrat premagal nasprotnega vratarja in tako zagotovil Selanom pričakovano in zasluženo zmago.

Bo Ahim Oraže zadel tudi proti Krivi Vrbi?

Tudi naslednjo tekmo igrajo Selani na domačih tleh. Trener Travnik ponovno zahteva dve točki, kar je po prepričljivi zmagi proti Welzeneggu povsem mogoče. Napadalec Ahim Oraže je tudi proti Krivi Vrbi obljubil najmanj zadetek, če ne več. Sploh se je Ahim pod trenerjem Travnikom telesno bistveno izboljšal, kar je na zadnji tekmi jasno dokazal.

Že v soboto vrhunska tekma — drugi proti prvemu

Že naslednja tekma obeta zelo zanimiv potek igre. Globašani imajo namreč v gosteh vodečo moštvo iz Reichenfelsa, ki sodi letos med favorite za 1. mesto. Novi kapetan Globašanov Franc Fera (zamenjal je E. Pajaničja) pa želi s svojo ekipo doseči najmanj točko. Moštvo bo nastopilo v isti postavi, od katere poznavalci nogometa letos mnogo pričakujejo.

1. razred D:

1. Reichenfels	1	1	0	0	5:2	2
2. Globasnica	1	1	0	0	3:0	2
3. Metlova	1	1	0	0	3:0	2
4. Ruda	1	1	0	0	2:0	2
5. Šmihel	1	1	0	0	2:0	2
6. Dobrla vas	1	0	1	0	2:2	1
7. Šmarjeta	1	0	1	0	2:2	1
8. Št. Pavel	1	0	1	0	1:1	1
9. Šmihel v L.	1	0	1	0	1:1	1
10. Galicija	1	0	0	1	0:2	0
11. Frantschach	1	0	0	1	0:2	0
12. Šteben v L.	1	0	0	1	2:5	0
13. Labot	1	0	0	1	0:3	0
14. Grebinj	1	0	0	1	0:3	0

2. razred E:

1. Poreče	1	1	0	0	7:0	2
2. HSV	1	1	0	0	3:0	2
3. Sele	1	1	0	0	3:1	2
4. Pošta	1	1	0	0	2:0	2
5. Žihpolje	1	1	0	0	2:1	2
6. Kriva Vrba	1	1	0	0	2:1	2
7. Wölfnitz	1	1	0	0	1:0	2
8. Union Donau	1	0	0	1	1:2	0
9. Techelsberg	1	0	0	1	1:2	0
10. Borovlje	1	0	0	1	0:1	0
11. Welzenegg	1	0	0	1	1:3	0
12. Bistrica	1	0	0	1	0:2	0
13. Grabstajn	1	0	0	1	0:3	0
14. Ulrichsberg	1	0	0	1	0:7	0

SAK: doslej smo igrali dober nogomet, toda brez sreče!

Proti WAC že danes, v petek!

Za SAK se sezona ni pričela ravno najbolje. V prvenstvu dva remija, v pokalu je SAK izpadel v streljanju enajstmetrovk. Ta petek pa čaka WAC, ki je gotovo velik favorit za naslov prvaka. Kljub temu trener SAK dr. Ramšak petkovo tekmo priča optimističen.

„Proti Klopincu in proti Matreiu nam je enostavno manjkala sreča,“ pravi trener dr. Ramšak. Sreča pa tudi v Brežah ni bila ravno na strani SAK, ki je šele v streljanju enajstmetrovk izpadel iz pokala.

Očividno je, da Lojze Sadjak manjka na vseh koncih in krajih. To veliko vrzel, ki jo je zapustil Lojze v moštvo, SAK še ni mogel zapolniti. Gerhard Pappler, ki bi pravzaprav moral igrati v sredini, mora igrati namesto Lojzeta v obrambi, kjer pa lovi svojo formo libero Rade Savič, ki je s svojimi 34 leti sicer še močan na žogi, toda v obrambi ga deloma napa-dalci kar preletijo.

Trener dr. Ramšak s Savičem doslej ni bil zadovoljen. Proti WAC mu želi dati možnost, da se popravi. V primeru, da bi tudi v tej tekmi Savič ne igral bolje, bo verjetno igral drugi legionar Čamil Brdžanović, ki je v Brežah, predvsem v II. polčasu, naredil dober vtis.

Proti WAC bo verjetno po dolgem času zopet igral trener dr.

Ivan Ramšak, ker v sredini enostavno manjka defenzivni igralec. Mogoče bo dr. Ramšak lahko dal obrambi spet nekoliko več gotovosti. V dokaj dobri formi je letos Marjan Sadjak, ki se je — kakor izgleda — končno prebudil. V Brežah in v Matreiu je bil eden najboljših svojega moštva. S svojo hitrostjo in v doslejšnji formi je za moštvo velikega pomena. Na vsak način proti WAC trener spet računa nanj, z njim pa naj bi prišli tudi drugi igralci do samozavesti in tako končno po sedmih tekmah do zmage.

Sredinski igralec SAK Marijan Sadjak se iz tekme v tekmo stopnjuje. Tako je v Brežah dvakrat zadel v nasprotna vrata, v Matreiu pa je lepo podal žogo Hoberju, ki jo je nato porinil v gol. Slika: Fera

SAK — WAC
V petek, 9. 8. 1991, ob 18. uri.
Predtekma moštev
„pod 19“ ob 16. uri.

„Tiste gole, ki jih ne daš, jih dobiš!“

Matrei — SAK 1:1 (0:0)
SAK: Preschern 5, Savič 3, Pappler 4, F. Sadjak 3, Kreutz 4, Kert 4 (73. Lippusch 0), Čertov 3, Galo 5, M. Sadjak 5, Hober 4, Uršič 4
Matrei, 500 gledalcev
Sodnik: Kandolf (zelo dober)
Strelca: Niederegger (68.) oz. Hober (46.)

Že po 20 minutah je Aleksander Čertov napravil prvo veliko priložnost za SAK, ki je na Vzhodnem Tirolskem jasno diktiral igro. V 46. minuti je potem padel končno tudi gol za SAK. Po solo-akciji Marjana Sadjaka je Manfred Hober hladnokrvno iz petih metrov z žogo zatresel mrežo. Nato je SAK odlično igral, drugi gol je nekajkrat „visel“ v zraku. Predvsem Werner Ur-schitz je bil izredno nevaren, enkrat je za nekaj centimetrov zgrešil gol — žoga se je odbila od vratnice. „Tiste gole, ki jih ne daš, jih potem dobiš“, se glasi pregovor v nogometu. Tako je bilo tudi v Matreiu. Naenkrat je Matrei postal močnejši in od 50. do 60. minute močno pritiskal. Iz prostega strela, ki ga je zakrivil libero Savič, je Matrei izenačil. Po tem голу je bila tekma v bistvu končana; SAK sicer ni bil več resno v nevarnosti, priigral pa si tudi ni več nobene priložnosti.

Zmago pa bi si lahko nedvomno že prej zagotovil sam.

Ostali rezultati: Pliberk — Treibach 2:3, Mölltal — Lendorf 2:1, Klopincj — ASK 0:0, Trg — Lienz 0:1, Breže — ATSV Wolfsberg 5:1, Št. Vid — Wietersdorf 1:0, WAC — VSV 3:0.

3. kolo (10./11. 8.): VSV — Breže/Friesach, SAK — WAC, ASK — matrei, Wietersdorf — Klopincj, Lendorf — Št. Vid, Lienz — Mölltal, Treibach — Feldkirchen/Trg, Wolfsberg — Pliberk.

Koroška liga:

1. Breže	2	2	0	0	7:2	4
2. Treibach	2	2	0	0	7:4	4
3. Lienz	2	2	0	0	3:1	4
4. ASK	2	1	1	0	2:0	3
5. WAC	2	1	0	1	4:2	2
6. Trg	2	1	0	1	2:1	2
7. FC Mölltal	2	1	0	1	3:3	2
8. Wietersdorf	2	1	0	1	2:2	2
9. Matrei	2	0	2	0	2:2	2
10. SAK	2	0	2	0	1:1	2
11. Klopincj	2	0	2	0	0:0	2
12. Št. Vid	2	1	0	1	1:2	2
13. VSV	2	0	1	1	1:4	1
14. Pliberk	2	0	0	2	3:5	0
15. Lendorf	2	0	0	2	1:4	0
16. Wolfsberg	2	0	0	2	3:9	0

Treibach je veliko presenečenje

Treibach je zmagal tudi v Pliberku in je po dveh tekmah na 2. mestu. Pod režijo Marjana Velika novinec nastopa od senzacije do senzacije. V odlični formi so tudi Breže, ki so že proti SAK pokazale, da bodo igrala za prva mesta.

Negativno je presenetil Pliberk; spomniti pa je potrebno, da je trener Jagodič lani pričel prvenstvo z dvema porazoma, a je potem postal celo prvak.

KOMENTAR

dr. Ivan Ramšak,
trener
SAK

SAK ima v avstrijskem pokalu veliko tradicijo, zato nas je izpad v prvem kolu nekoliko prizadel. Moram pa reči, da smo v Brežah precej nesrečno izpadli, kajti pri streljanju enajstmetrovk igra pomembno vlogo tudi sreča. Da je moštvo iz Brež dobra ekipa, je dokazala na zadnji prvenstveni tekmi proti ATSV Wolfsberg, ko je prepričljivo zmagala s 5:1.

Vso našo zbranost zdaj usmerjamo v prvenstvo, katero smo začeli nekoliko nesrečno.

Zdaj vsa zbranost usmerjena v prvenstvo

no. Remi proti Klopincu je bil slab, proti Matreiu pa dober. Mislim pa, da bomo že v petek proti WAC povprečen start izboljšali. Pri igralcih opažam vedno boljše razpoloženje, tako da me tekma proti WAC ne skrbi preveč, čeprav WAC sodi med naj-boljše ekipe v naši ligi.

Kar se tiče legionarjev Saviča in Brdžanoviča pa moram reči, da smo pred začetkom sezone računali s tem, da bosta smela oba igrati. Ker pa so nekateri klubi temu nasprotovali, smo običali na drugem legionarju. Konec koncev pa smo trenutno v dobrem položaju, da lahko izbiramo med dvema.

Z velikim začudenjem nekateri opažajo dobro uvrstitev Treibacha, kar pa zame sploh ni presenetljivo. Treibach je moštvo, ki ima zelo izenačen kader ter nekaj nadpovprečnih posameznih igralcev.

Prepričan pa sem, da bo letos tudi SAK igral pomembno vlogo. Vzdušje v ekipi je dobro, tudi odbor si zelo prizadeva za moštvo, tako da se z mirno vestjo lahko pripravljamo na naslednje tekme, predvsem pa na tekmo proti WAC.

Srečna točka za Dobrlo vas

Dobrlo vas — Šmarjeta 2:2 (0:0)

Dobrlo vas: Hofstätter, Jörg, Wegscheider, R. Marin, Nemetz, Stucin, Huber, Appe, Pichler, Herburger (46. Mišič), Schirinig (75. Sturm)
Strelci za Dobrlo vas: Huber, Mišič

Po zelo živčnem začetku Dobrolčanov so gostje iz Šmarjete prevzeli igro v svoje roke, vendar v prvem polčasu brez vidnih uspehov. Šele v drugem polčasu je tekma prav zaživela, ko so gostje kar zaslužno zadeli dva gola. Nato so se domačini zresnili ter po lepih potezih rezultat tudi srečno izenačili.

Naslednje kolo:

Št. Lenart — Bilčovs:
v soboto, ob 18. uri

Liebfens — Železna K.:
v nedeljo, ob 10.30

Globasnica — Reichenfels:
v soboto, ob 17.30

Dobrlo vas — Šmihel:
v soboto, ob 17.30

Sele — Kriva Vrba:
v nedeljo, ob 17.30

Zakasnelo, toda le: Žegnanje na Veškem stanu

Kljub preložitvi zaradi slabega vremena se je zadnja nedeljo, 4. avgusta, ponovno zbrala velika množica ljudi na Veškem stanu pri tradicionalnem žegnanju. Peca se je tokrat pokazala z lepše, sončne strani. Temu primerno je bilo tudi vzdušje med planinci.

Slavnostno mašo sta darovala dekan Kristo Srienc in župnik Vinko Zaletel.

Po maši pa so Večani poskrbeli za jed in pijačo, domači „vižarji“ pa za veselje in domače pesmi.

Ob večernih urah so se zadnji planinci zbrali v koči, kjer je Šo-

štarjeva družina poskrbela za dobrobit gostov. Priporočamo vsem ljubiteljem Pece, da obišejo te lepe kraje. Na Veškem stanu je kočja do jeseni odprta. Tam je poskrbeljeno za prenočišče in za dobro „planinsko mavžno“ ter pijačo. Bernard

Naši bralci iz Moskve nam pišejo!

Dragi rodoljubi!

Prebrali smo junijske in julijske številke NT in Vas prosimo, da se v našem imenu zahvalite velikemu patriotskemu delu gg. prof. L. Dolinarju, prof. J. Wakounigu, publicistu V. Blažiču, pa tudi poslancu B. Brezigarju, S. Venosiju, J. Namorju, G. Banchigu, R. Quagliu — na SSK v Cankarjevem domu.

Žal, da nimamo več podrobnosti o tem zgodovinskem delu.

Dragi rodoljubi, 7.6.1991

Prebrali smo junijske in julijske številke NT in Vas prosimo, da se v našem imenu zahvalite velikemu patriotskemu delu gg. prof. L. Dolinarju, prof. J. Wakounigu, publicistu V. Blažiču, pa tudi poslancu B. Brezigarju, S. Venosiju, J. Namorju, G. Banchigu, R. Quagliu — na SSK v Cankarjevem domu. Žal, da nimamo več podrobnosti o tem zgodovinskem delu.

Mesto: Moskva

Kyiv A B C I P M

AVSTRALIA - Celovec - 5050

WILGEMPERT - 9050

Mary, Koborjeva -

M.G. TELNIK

Indice splošnega časa in obsega študija št. 28 Moskve, 73. jeva, Leningrada

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Mesto: Moskva

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Mesto: Moskva

„Vaščanə pojo“ — moški pevski zbor iz Zgornje Vesce pri Bilčovsu je priredil koncert na prostem pri Košarju na Gori. Čeprav ima priljubljeni pevski zbor v programu pesmi, ki niso vedno v čast ženskam, so se tudi le-te upale na Goro in se odlično zabavale. Zboru, pod vodstvom Jožka Kovačiča, je uspelo s tem doseči prav to, kar so nameravali — zabavo in domačnost.

Mlada KEL vabi na PRAZNIK SLOVENSKE MLADINE

v sredo, 14. 8. 1991, ob 20. uri, v gostilni ŠOŠTAR v Globasnici.

Zabavala Vas bosta ansambla AGROPOP in RUBIN

Polnočni vložek: Norbert in Traudi LIPUŠ

Vsi prisrčno vabljeni!

Vaš svetovalec

nt
naš tednik

Po daljši prekinitvi delovnega razmerja imajo prav ženske pogostokrat težave, da spet najdejo novo delovno mesto, in sicer predvsem po porodniškem dopustu, ko se zastavlja vprašanje, kdo bi lahko oskrboval otroke. Pomanjkljive možnosti oskrbe otrok in neugodni časi, v katerih so odprti otroški vrtci, otežkočajo ženskam, da bi se lahko zaposlile.

Delovni urad je zato izdelal program, ki nudi ženskam finančno podporo za oskrbo otrok. Kriteriji pa so naslednji:

- iskanje delovnega mesta
- nova zaposlitev
- ohranitev obstoječega delovnega razmerja
- udeležba pri kakšnem policnem izobraževanju.

Finančna podpora za oskrbo otrok

S finančno podporo za oskrbo otrok Delovni urad krije stroške, ki jih imajo ženske pri plačilu otroškega vrtca, dnevne mamiče, otroške skupine, zavetišča. Podpora znaša do šil. 3800,— mesečno.

Za finančno podporo lahko zaprosite dokler otrok ne dopolni dvanajstega leta starosti.

Pogoj za finančno podporo je, da pravočasno, to se pravi pred nastopom nove službe, vložite prošnjo pri Delovnem uradu.

V primeru, da je vaše delovno mesto ogroženo, ker je odpadla možnost doslejnjše oskrbe otroka, morate pravočasno obvestiti Delovni urad in vložiti primerno prošnjo.

Višina podpore je odvisna po eni strani od višine vašega dohodka, po drugi pa od stroškov, ki nastanejo zaradi oskrbe otrok, največja pa znaša šil. 3800,— mesečno.

Do finančne podpore za oskrbo otrok imajo pravico vsi, ki kot edini prejemniki dohodka v družini ne zaslužejo več kot šil. 15.900 bruto mesečno in vsi zakonci, ki skupno nimajo višjega mesečnega dohodka kot šil. 23.850,—.

Nadalje pospešuje Delovni urad v okviru „akcije 8000“ nastajanje novih delovnih mest, ki so namenjena dodatnim možnostim za oskrbo otrok, oziroma za podaljšanje časa, v katerem so odprti otroški vrtci ali podobne ustanove. stih